

Rīt – izbraukuma potēšana

Kuldīgas vieglatlētikas manēžā izbraukuma vakcinācija būs sestdien, 23. oktobrī, no 10.00 līdz 17.00.

Tiks izmantotas ražotāju *Moderna* un *Johnson&Johnson* vakcīnas, bet jauniešiem līdz 25 gadiem tiks piedāvāta *Pfizer* vakcīna. Potēšana būs bez pieraksta, līdzī jāņem personas dokuments (pase vai ID karte). Pēc pieraksta joprojām to var darīt Kuldīgas slimnīcas vakcinācijas kabinetā vieglatlētikas manēžā. Pieteikties interneta vietnē www.manavakcina.lv vai pa tālr. 8989.

Četras nedēļas mājāsēdē, veikalos – svarīgākais

No 21. oktobra līdz 14. novembrim Latvijā uz četrām nedēļām izsludināta mājāsēde jeb stingri iedzīvotāju pārvietošanās ierobežojumi, tāpēc no 20.00 līdz 5.00 jāuzturas savā dzīvesvietā, tā lēmusi valdība.

Latvijā ir visaugstākais Covid-19 saslimstības rādītājs pasaulē. Saslimušo skaits audzis par 56%, un dienā tiek stacionēti vidēji 138 pacienti.

Četru nedēļu stingro ierobežojumu laikā Kuldīgas veikals *Cikāde*, kurā ir galvenokārt pārtika, darbu turpina. Attēlā – pārdevēja Ilze Straume un īpašnieks Mārtiņš Rūtenbergs.

KĀ TAGAD DZĪVOSIM

Ir atvērti veikali, kuros var iegādāties pirmās nepieciešamības preces, vaļā arī degvielas uzpildes stacijas. Sabiedriskajā ēdināšanā maltītes tikai līdzņemšanai. Nav atļauti skaistumkopšanas pakalpojumi. Tiem, kuriem darba specifika ļauj, ir prasība strādāt attālināti, bet klātienē var strādāt tikai ar vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu vai negatīvu testu.

Aizliegti visi publiskie, privātie pasākumi. Ir slēgti muzeji, bibliotēkas, kultūras centri, mākslas galerijas, izstāžu zāles, brīvdabas estrādes, teātri, koncertzāles. Pulcēšanās atļauta vienā mājāsaimniecībā, ļauts apmeklēt vientuļus cilvēkus, lai viņus aprūpētu. Skolēnu brīvlaiks pagarināts līdz

29. oktobrim, bet no 1. novembra klātienē mācīsies 1.–3. klase, pārējās – attālināti. Stundas klātienē un interešu izglītība atsāksies 15. novembrī, pulciņos varēs piedalīties tikai ar sertifikātu.

Sabiedriskā transporta laiks netiek ierobežots, lai iedzīvotāji nokļūtu uz darbu un mājup. Mājāsēdes laikā pilsētas un piepilsētas transportā noteikts 50% piepildījums. Reģionālajos maršrutos tas nedrīkst pārsniegt 80%.

Lai vakaros atrastos ārpus dzīvesvietas, jābūt personas dokumentam un aizpildītam apliecinājumam (jānorāda vārds, uzvārds, personas kods, adrese, dzīvesvietas atstāšanas iemesls un laiks), kas pēc pieprasījuma jāuzrāda Valsts vai pašvaldības policijai. Ja kāds ārpus dzīvesvietas būs bez pamatota

iesmesla un apliecinājuma, policija ir tiesīga sodīt.

NOTEIKUMOS JĀIEDZIĻINĀS

„Plānojam strādāt kā līdz šim. Mūs jaunie ierobežojumi neskar, jo veikalā vairāk nekā 70% preču ir pārtika,” saka *Cikādes* īpašnieks Mārtiņš Rūtenbergs. Uzņēmējs atzīst, ka strādāt grūti, jo saslimstības rādītāji un noteikumi mainās bieži. „Ļoti jāiedziļinās, lai saprastu: ko un kā drīkstam. Esmu izpētījis aktuālo situāciju, noteikumus, bet 100% skaidrības nav. Nezinu, kā noteikumus izprāt klienti. Daudzi ir pārsteigti, ka strādājam. Ir bažas, vai cilvēki to sapratīs un ienāks ko iegādāties.”

Inta Jansone, Amanda Gustovska
Amandas Gustovskas foto

„Jāļaujas saviem talantiem un jādara tas, kas padodas,” pārliecināta aktrise **Zane Daudziņa.** → 6. lpp.

Ģirtam Vēveram pasaules amatieru čempionātā riteņbraukšanā – bronza gan individuālajā, gan grupas braucienā. → 12.–13. lpp.

Kuldīdzniece **Daiga Jansone** ir visā Kurzemē pazīstama audēja – auž jau vairāk nekā 30 gadu.

→ 10. lpp.

Latvijā atkal spēkā **stingri Covid-19 apkarošanas ierobežojumi**, kas skar arī uzņēmējus. Kā tie ietekmēs darbu? → 2. lpp.

Sērijā *Visi zem viena kupola* – šoreiz **par mazzurīgo cilvēku grūtībām** un to, kā tās mazināt.

→ 8.–9. lpp.

Otrdien, 26. oktobrī:

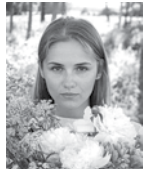
- No laukiem netiek uz pilsētu.
- Atbild Krišjānis Kariņš.
- Kas jauns Kurmālē.
- Pielikums *Novadi zaļo.*
- Konkursi brīvam brīdim.

REDZĒJUMS

Gribu dzīvot hipiju laikā

Katrīna Blaua

Vienmēr esmu bijusi un būšu par to, ka katram pieder brīva izvēle. Tomēr pēdējās dienās nepamet domas par to, kādā laikā dzīvojam. Teikšu godīgi: man tas nepatīk. Es to redzu kā eksperimentālu laiku starp pagātņi un nākotni, kad cilvēce meklē sevi starp jauno un veco. Šis ir laiks, kad cilvēks var ātri izsisties tikai tad, ja ir muļķis. Atkārtošu: es atbalstu katru individu, tomēr tikai tad, ja viņš ir paties. Teātris ārpus skatuves man nepatīk. Katru svētdienu televīzijā skatos dziedājošo talantu šovu *X faktors*, un daudzi noteikti jau ir dzirdējuši par *ekskluzīvo meiteni*. Skatos un brīnos. Un nesaprotu, vai tāda pa īstam ir cilvēka dvēsele vai viņš ko dara tikai tāpēc, lai platformā *Instagram* sakrātu sev 90 tūkstošus sekotāju. Nupat televizorā fonā skanēja raidījums *Gandrīz ideālas vakariņas* – kārtējais mākslīgais šovs. Pārspīlēta pašpārliecinātība ar zelta masku uz sejas. Nezinu, kas tā par Latvijā pazīstamu personību.

„Ar patiesi smagu darbu, ko mīl no sirds, cilvēki reti kad dzīvē izsitas.”

Patiesi žēl, ka sabiedrība nokļuvusi haosa virpulī. Ar patiesi smagu darbu, ko mīl no sirds, cilvēki reti kad dzīvē izsitas. Tomēr, publicējot savu kailo ķermeni sociālo tīklu pasaulē, tu divu dienu laikā

kļūsti par Latvijā atpazīstamu cilvēku. Esot muļķis, tu esi personība. Vai tā tam jābūt?

Pavērojot jaunatni internetā, esmu novērojusi: jo trakāk, jo labāk. Ir jāizceļas ar savu tēlu pāri tam, kas tev iekšā. Es *instagramā* sekoju daudziem tiešām aizraujošiem un vērtīgiem cilvēkiem, kuru interesentu pulkā ne tuvu nav tik daudz cilvēku, cik vajadzētu. Tomēr, atverot profilu, kurā viss, ko redzu, ir *sviests*, tam seko teju puse Latvijas. Un visi šie pārspīlētie cilvēki taisa teātri, jo īstenībā viņi tādi nav.

Tas man sāp visvairāk, ka cilvēki dzīvo melos. Viņi nespēj būt patiesi, lai sasniegtu kalna virsotni. Es gribētu dzīvot laikā, kad šādu problēmu nebija, kad katrs varēja būt paties un laimīgs. Nākotne mani baida – es tai neesmu vēl gatava.

FOTOKOMENTĀRS

Pianists spēlē, meitenes dejo.

Lailas Liepiņas teksts un foto

PAR KURZEMNIEKU

Tagad, kad sākusies preses abonēšana nākamajam gadam, uzrunājam bijušos kolēģus, jautājot, kādu viņi atceras darbu redakcijā un kādu saskata drukāto mediju nākotnē.

Pirmā skola žurnālistikā

Baiba Ābelniece, satiksmes ministra padomniece, agrākā kuldīdzniece:

– Laikraksts *Kurzemnieks* ir mana pirmā skola, un par to esmu ļoti pateicīga redakcijai un žurnālistei Ingūnai Spulniecei, kas mūs, jaunos, apmācīja, ko nozīmē žurnālistika, kam jāpievērš uzmanība rakstot un kā veidot labu stāstu. Toreiz papildus mācībām vidusskolā veidojām *Kurzemniekā* jauniešu lapu *Ģimete*. Tieši pateicoties šai pieredzei, 1997. gadā iestājos Latvijas Universitātes komunikācijas zinātnes programmā budžeta grupā. Pēc tam gan darba gaitas vairāk saistītas ar sabiedriskajām attiecībām, bet arī tām pamatā ir spēja labi rakstīt, izstāstīt un skaidrot. Jāsaka, ka rakstītprasme jākopj kā katras iemaņas, un tas ir liels darbs.

Lai arī mūsdienās liela nozīme ir saturam, ko lasām savos telefonos, tomēr uzskatu, ka drukātās avīzes un žurnāli neizzudīs. Jā, drukātie mediji jau mainās – dienas avīzes kļūvušas par iknedēļas žurnāliem, vienlaikus ar avīzi tiek veidoti ziņu portāli. Bet tieši vietējā prese, kāds ir *Kurzemnieks*, saglabāsies arī drukāta. *Kurzemnieks* sniedz to informāciju, kas ir interesanta novadā dzīvojošajiem. Tā ir iespēja iepazīties ar cilvēkiem no savas pilsētas, uzzināt, kādi pasākumi notiek novadā, kuru ielu šogad remontēs, saņemt ziņas par aktuāliem vietējiem jautājumiem. Par to nekad nerakstīs tādi nacionālie mediji kā *Latvijas Avīze* vai *Delfi*. Arī es *Kurzemnieku* lasu ar interesi, kad viesojos Kuldīgā.

TRĪS PAR VIENU

Vakar Latvijā stājās spēkā stingri Covid-19 apkarošanas ierobežojumi, kas skar arī uzņēmējus. Kā tie ietekmēs darbu? Vai tie ir savlaicīgi? To *Kurzemnieks* uzņēmējiem jautāja trešdien, 20. oktobrī.

KULDĪGAS PĀRTIKAS TIRGUS STRĀDĀS

1. Dace Grehova, SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* ielu tirdzniecības organizatore:

– Nedomāju, ka laiks, kopš pasauli pārņēmis Covid-19, kādam ļauj pilnībā atslābt. Tā nav ne uzņēmējiem, nedz citiem pakalpojumu sniedzējiem, nedz arī saņēmējiem. Atkal kārtējo reizi jābūt elastīgiem un jāmeklē atrast risinājumu, lai radītu tādus apstākļus, kuros visi būtu apmierināti, lai mūsu ražotāji spētu izaudzēto pārdot, savukārt pircēji pie tā tikt un savas ģimenes iepriecināt ar šejienes produktiem. Mēs patiesi vēlamies, lai cilvēkiem būtu iespēja gan strādāt, gan paēst un iepirkties! Varbūt šis ir īstais brīdis atbalstīt vienu otru – savējos,

„VĒL NEKO NEZINĀM”

2. Antra Dilāne, SIA *PC Kon-sultants* komercdirektore:

– Tāpat kā citiem, arī man vēl nav nekādas skaidrības, kā strādāsim un kādi ierobežojumi būs. Visticamāk, mūsu veikalā būs jābūt ciet, bet, vai un kā drīkstēs izsniegt internetveikalā nopirkto, nav skaidrs. Šodien

VAJADZĒJA JAU AGRĀK

3. Lauris Gribēns, SIA *Relans* īpašnieks:

– Lielākā neskaidrība ir par to, kad parādīsies informācija. Valdība vēl lem, un nekas nav skaidrs. Tas, kas izskanējis iepriekš, ir vēlāmais, ko grib pieņemt, bet kā būs īstenībā? Sliktākais ir tas, ka nezinām,

vietējos, pirkot pārtikas tirgū tepat audzēto. Un iepirkties svaigā gaisā, nevis drūzmēties veikalā telpās.

Aicinām visus apmeklētājus beidzot tiešām ievērot distanci, jo ar to visās iespējamajās tirdzniecības vietās, arī veikalos ir diezgan grūti. Lietosim maskas pareizi un nevairosim negācijas vienam pret otru! Starp cilvēkiem ir ļoti liela neapmierinātība, ja palūdz nedrūzmēties, – viņi ir dusmīgi, neiecietīgi, nelaiņi. Nezaudēsim cilvēcību!

Turpmāk vienu gaļas tirgotāju no paviljona pārvietosim uz kiosku laukā, pircēju plūsmu virzīsim ar norobežojošām lentēm starp gaļas un zivju tirgotājiem, lai

neradītu drūzmēšanos starp abiem kioskiem. Vēl citi paviljona tirgotāji izvietosies uz galdiem zem nojumēm.

Par rūpniecības tirgu nevaru atbildēt, jo tas jau otro gadu ir privāts sektors. Tirgotāji par sevi atbild paši.

Par to, vai ierobežojumi ieviesti savlaicīgi, mums nav tiesību kādu nosodīt. Bet notiek tas, kas notiek. Mans aicinājums ir saglabāt cilvēcīgumu, nepadoties masu psihozei, saglabāt mieru un nebūt agresīviem. Vairāk šo laiku pavadīt dabā, kopā ar ģimeni, saskaņot pozitīvo. *Necepties* – netērēt tam spēku un emocijas. Jāpieņem, ka ir tādas lietas, kuras nevaram ietekmēt.

(trešdien – red.) lēmums nav bijis, drīz darbdiena beigsies, un es nezinu, ko darbiniekiem teikt. Vai viņi rīt drīkstēs atnākt un piekārtot veikalā, ievadīt atlikušās pavadzīmes?

Stingrie ierobežojumi bija jāievieš vismaz nedēļu agrāk – tas ir novēloti, jo bija skaidrs, kas notiek

slimnīcās. Rītdiena un neziņa mani satrauc. Es valdības darbu gribētu saukt par neplānošanu, nerēķināšanos. Saprotu, ka ir krīze un jārikojas ātri. Ņemsim par piemēru otrdienas valdības sēdi! Ir jārikojas, jālemj, bet kaut ko runā un pieņem ceturtdien. Ir sajūta, ka notiek čammāšanās.

ko teikt klientiem: vai preces varēs nopirkt internetveikalā, kā tās izdot un tā tālāk.

Par stingrākiem ierobežojumiem vajadzēja domāt jau vasarā un medicīnas sistēmu sagatavot, jo bija skaidrs, ka uzliesmojums būs. Tas bija neizbēgami. Ja nāksies uzņē-

mumu aizvērt, nav skaidrs, kāds būs valdības atbalsta mehānisms, jo par to vēl nerunā. Ceturtdien no rīta piecelsimies un tikai tad uzzināsim, vai varam iet uz darbu. Šādi lēmumi ir jāpieņem savlaicīgi, lai cilvēki var ar tiem rēķināties.

Alberts Dinters

LASĪTĀJS VAICĀ

Kad jāmaina riepas

„Naktīs gaisa temperatūra aizvien biežāk noslīd zem nulles, parādās paziņojumi par apledojušiem ceļiem. Lūdzu, atgādiniet, kad vieglajiem auto vasaras riepas jānomaina pret ziemas riepiem!”

Ceļu satiksmes noteikumu 24. panta 219. punktā teikts: automobilim un autobusam, kura pilna masa nepārsniedz 3,5 t, ziemas riepiem jābūt no 1. decembra līdz 1. martam. No 1. maija līdz 1. oktobrim aizliegts braukt ar tādu transportlīdzekli, kuram ir riepas ar radzēm, proti, radzotās drīkst izmantot no 1. oktobra līdz 1. maijam. Vienam

auto vienlaikus nedrīkst būt radzotas un neradzotas riepas. Vieglo automašīnu ziemas riepu minimālais protektora dziļums ir 4 mm, atgādina Ceļu satiksmes drošības direkcija. Nav ieteicams izmantot tādas riepas, kas vecākas par pieciem sešiem gadiem, jo braucot gan protektors nodilst, gan gumija laika gaitā savas īpašības zaudē. Riepas ražošanas laiks norādīts uz ārējās malas, piemēram, kvadrātā vai aplī redzami četri cipari: pirmie divi norāda nedēļu, pēdējie divi – gadu, kad tā ražota.

Alberts Dinters

Kā indeksē pensijas

Vairāki iedzīvotāji lūdza plašāku informāciju par pensiju indeksāciju no oktobra.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra šomēnes indeksē pensijas un atlīdzības vai to daļu, kas nepārsniedz 470 eiro mēnesī. Indeksētas tiks vecuma, invaliditātes, izdienas un apgādnieku zaudējuma pensijas un atlīdzības, kas piešķirtas vai pārrēķinātas līdz 30. septembrim.

Vecuma pensijām noteikti šādi indeksi:

* 1,0423 (ja apdrošināšanas stāžs ir līdz 29 gadiem);

* 1,0451 (ja stāžs ir no 30 līdz 39 gadiem vai ja vecuma pensija piešķirta par darbu kaitīgos, smagos vai sevišķi kaitīgos un smagos apstākļos; arī tad, ja stāžs ir mazāks par 30 gadiem);

* 1,0479 (ja stāžs ir no 40 līdz 44 gadiem);

* 1,0507 (ja stāžs ir 45 gadi un vairāk).

Pensija, kas nepārsniedz 470 eiro, tiks indeksēta visa. Pensijai un atlīdzībai, kas lielāka par 470 eiro, indeksēs tikai daļu no piešķirtā – 470 eiro. Politiski represētajiem, I grupas invalīdiem

un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas sekas likvidēšanas dalībniekiem indeksēs visu pensiju. Invaliditātes, izdienas un apgādnieku zaudējuma pensijas, kā arī apdrošināšanas atlīdzībai, kas nepārsniedz 470 eiro, indekss būs 1,0423 neatkarīgi no stāža. Pensijas palielinājums būs atkarīgs no piešķirtās summas. Piemaksu pie pensijas indeksējamajā summā neiekļauj.

Piemaksa par katru apdrošināšanas stāža gadu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim, no oktobra tiek palielināta:

* no 1,67 līdz 1,74 eiro – ja vecuma pensija piešķirta līdz 1996. gada 31. decembrim vai invaliditātes pensija piešķirta un vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums sasniegts līdz 1996. gada 31. decembrim;

* no 1,11 līdz 1,16 eiro – ja vecuma vai invaliditātes pensija piešķirta no 1997. gada 1. janvāra.

Piemērs: par 30 gadu stāžu piešķirta pensija, kas 30. septembrī ir 300 eiro. Tai noteiks indeksu 1,0451, un pēc tam tā būs 313,53 eiro. Palielinājums – 13,53 eiro.

MUMS RAKSTA

Aicina ziņot par vilku uzbrukumu mājlopiem

Kad mājlopiem uzbrukuši vilki, Valsts meža dienests (VMD) šīs ziņas dažkārt nesaņem vai arī saņem novēloti. Savlaicīga ziņošana ļauj ekspertiem situāciju izmeklēt un plēsēju uzbrukumu atzīt par notikušu. Oficiālu uzbrukumu skaits ir pamats tam, lai noteiktu pieļaujamo nomedijamo vilku skaitu.

Šogad VMD saņēmis informāciju par 33 apstiprinātiem vilku uzbrukumiem, tajos nogalinātas 74 aitas, četri liellopi, pieci suņi un pieci staltbrieži briežu dārzā. Savainotas 14 aitas un kaza. Visvairāk tas reģistrēts Ventspils novadā – seši uzbrukumi, Madonas un Augšdaugavas novadā – pieci. Vilki mēdz uzbrukt, kad ir savainoti vai slimi, jo nav spēka vai veiklības noķert savvaļas dzīvnieku, vai arī ir sapratuši, ka tas ir ātrs

un viegls veids, kā tikt pie barības.

Latvijā kompensāciju par šiem zaudējumiem nemaksā, tomēr VMD aicina ziņot, jo gadījumi, kurus izmeklējis un pārbaudījis eksperts, ļauj noteikt vilku medību apjomu.

Vienlaikus VMD aicina lopkopjus pievērst uzmanību ganāmpulku drošībai un ieviest preventīvus pasākumus. Vilku izplatībai ir tendence pieaugt. Kopš sezonas sākuma nomedīti 144 vilki – vairāk nekā puse no šīs sezonas limita (280).

Iespējamība mežā šo plēsēju sastapt ir maza, jo vilks ir manīgs un no cilvēka vairās, vairumā gadījumu aizies prom, pirms cilvēks to pamanīs. Tomēr, ja ir gadījies sastapt, nevajag tuvojies – jādodas projām.

Vineta Vilcāne,

Valsts meža dienesta pārstāve

Ja līgums noslēgts par fiksētu cenu

Vai elektrības tirgotājs drīkst pārskatīt fiksētu cenu vai līgumu izbeigt vienpersoniski?

Cenas kāpums biržā veicina tirgotāju interesi fiksēto cenu pārskatīt. Kuros gadījumos tādas tiesības ir un kuros ne, skaidro Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK).

Elektroenerģijas cenas izmaiņas biržā Nordpool nav iemesls tirgotājam vienpusēji līgumu izbeigt. To drīkst darīt tad, ja lietotājs ikmēneša maksu par patērēto nesamaksā laikā un par to ir saņēmis brīdinājumu. „Saskaroties ar situāciju, kurā lietotājs godprātīgi pildījis saistības pret pakalpojuma sniedzēju, tomēr tirgotājs vienpersoniski lauž līgumu,

aicinām vērsties pie mums. Iesniegums būs pamats tam, lai izvērtētu rīcības atbilstību normatīvajiem aktiem,” skaidro SPRK tirgus uzraudzības nodaļas vadītājs Jānis Negribs.

Vai līguma darbības laikā tirgotājs drīkst fiksētu cenu pārskatīt? Līgumā var paredzēt norunu tā darbības laikā elektroenerģijas cenu pārskatīt, taču tirgotājam ir pienākums lietotāju par to informēt vismaz mēnesi iepriekš. Ja piedāvātā cena neapmierina, mēneša laikā lietotājs drīkst līgumu izbeigt pirms termiņa bez papildu maksas. Tirgotājam nav aizliegts lietotāju aicināt elektrības cenu pārskatīt arī tad, ja līgumā tas nav paredzēts. Tad to var darīt abas puses, par to vienojoties.

IEPRIECA

Paldies mediķiem!

Kurmāles pagasta pārvaldes vadītāja Dace Gūtmane saka lielu paldies Rūtas Eglītes doktorāta jaukajām un atsaucīgajām medmāsiņām, arī Gītas Cakules Rendas doktorāta māsiņai par palīdzību un operatīvo rīcību pagasta iedzīvotāju potēšanā: „Dakteres ar saviem palīgiem noteikti var lepoties.”

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā skolēnu brīvdienas pavadīt Covid-19 pandēmijas laikā?

Ketija Celma, mācās V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā:

– Es brīvlaikā skatos filmas un eju laukā satikties ar draugiem. Ja nebūtu pandēmijas, apmeklētu dažādus pasākumus. Citi vienaudži tāpat iet laukā un satiekas vai arī sēž mājās pie datora un televizora. Brīvlaiks ir nedaudz par agru, jo tikko tikai sākās skola. Cik zinu, pēc tam mācības atkal notiks attālināti (divas nedēļas – red.). Tas mani neiepriecina, jo jauno vielu nevar apgūt tik labi kā klātienē.

Aiga Tetere, mājasaimniece:

– Mana meita mācās tālmācībā, un tur brīvlaika nav, tādēļ man tas neko nemaina. Viņa tālmācību izvēlējās tāpēc, ka gribēja darboties viena pati. Meita piedalās arī pulciņos, kas notiek attālināti, tāpēc man nav jādomā, kā viņu nodarbināt. Visas intereses atrod pati. Kad es gāju skolā, mēs brīvlaikos tikāmies laukā. Tā bija tāda brīvības sajūta, ka nu tik var iet un skriet! Bija arī kādi izbraucieni ar vecākiem, taču tagad arī tie ir ierobežoti. Principā jauniešiem šajā laikā paliek tikai sēdēšana mājās pie datora un darbošanās ģimenes lokā. Brīvlaika noteikti nav par daudz, jo bērni ātri nogurst un viņiem vajag atpūsties.

Simona Andersone, trenere:

– Skolēniem vajadzētu iet vairāk ārā, svaigā gaisā un komunicēt vienam ar otru. Ja drīkst, tad vismaz tādās mazās kompānijās. Galvenais, lai nesēž mājās pie datora. Pašvaldībai vajadzētu piedāvāt kādas āra aktivitātes jauniešiem – ar distancēšanos un drošības noteikumu ievērošanu. Tās varētu būt radošas nodarbības, tirdziņi, var kaut ko pagleznēt, spēlēt mūzikas instrumentus. Tā, lai jauniešiem ir interesanti iesaistīties. Tāpat ārā varētu notikt sporta treniņi nelielām jauniešu grupām. Tas, ka skolēni pēc brīvlaika mācības atsāks attālināti, noteikti nav produktīvi – viņi neko neiemācīsies. Varbūt tikai vecāko klašu skolēni ko apgūst, jo ir motivētāki.

Emīlija Ziverte, mācās Kuldīgas Centra vidusskolā:

– Brīvlaiku pārsvarā pavadu mājās ar ģimeni, savācu dārzā sakritušās rudens lapas. Izbraucienus gan netaisām. Šad tad izeju laukā ar draugiem. Lai nesaslīmtu ar kovidu, nevajag ceļot un pulcēties. Es tikai priecājos,

ka mācības kādu laiku notiks attālināti. Man tā patīk labāk – nepatīk socializēties. Tādas mācības arī palīdzēs ierobežot saslimstību valstī. Apmeklēju mūzikas skolu – tur man tāpat labāk patīk attālināti, vienīgi dziedāt neklātienē grūtāk. Volejbola treniņi arī jau notiek attālināti. Cik zinu, mani vienaudži brīvdienas pavadā, pulcējoties laukā.

Andris Greitāns, mācās Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā:

– Neesmu priecīgs par attālinātajām mācībām pēc brīvlaika, jo vieglāk, protams, mācīties klātienē. Tad skolotājiem var palūgt palīdzību, ja ko nesaprotu. Brīvlaiku pavadu, braucot ekskursijās pa Kurzemi.

Vēl no rītiem kārtīgi izguļos. Man brīvlaiks noteikti nav par agru. To gaidu vienmēr katru gadu. Ko nevajadzētu šajā laikā darīt? Saslimt ar kovidu.

Ieva Klevinska, mājasaimniece:

– Man ir divi bērnu dārznieki, ar kuriem sēžam mājās. Viņiem šajā laikā ir daļējs dārziņa apmeklējums. Esmu dzirdējusi, ka būs dežūrgrupiņas tiem, kuru vecāki nevar strādāt attālināti un kuriem nav, kam bērnu atstāt pieskatīt. Taču tie, kuri

strādā mājās vai nestrādā, sēž ar bērniem. Tiešām nezinu, ko jaunieši lai dara brīvlaikā, jo pulcēties nedrīkst, pasākumi un pulciņi vairs nenotiek. Ja salīdzina to, kā mēs pavadījām laiku, ejot laukā, domāju – drīz jauniešiem būs dažādas veselības problēmas, jo viņi sēž mājās vien un skatās televizora, datora vai planšetes ekrānā. Nekur nedrīkst iet, mācās attālināti, bet no tā jēgas nav nekādas. Priecājos, ka manējie vēl tikai bērnu dārzā, un cerams, ka šāds režīms nebūs tad, kad viņi sāks iet skolā.

Amanda Gustovska, Katrīnas Blauas foto

Palīdzējis detektors, bīstamās liesmas nodzēstas ātri

Trešdienas vakarā ugunsgrēks izpostījis vairāku dzīvokļu māju *Vijolītes Rudbāržu pagastā, četri cilvēki dzīvesvietu zaudējuši, bet, par laimi, veselība nav cietusi. No liesmām paglābts sociālās aprūpes centrs *Valtaiķi.**

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) informē, ka izsaukums saņemts 18.58. Konstatēts, ka deg koka divstāvu nama starpstāvu pārsegums un jumts (15 m²). Spēcīgā vēja dēļ liesmas varēja izplatīties, un tās apdraudēja aprūpes centru. Pirms glābēju ierašanās no ēkas izkļuvi četri cilvēki, kas nelaimi pamanījuši, pateicoties dūmu detektora signālam. 20.52 paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks likvidēts. Strādājuši 11 ugunsdzēsēji, izmantojot četras autocisternas.

Rudbāržu pakalpojumu pārvaldes vadītāja Inese Ivāne stāsta, ka vienā mājoklī dzīvoja vīrs un sieva, divos atsevišķos – pa vienam iemītniekam. Trīs cilvēkus pašvaldība naktī izmitinājusi sociālajā mājā, ceturtais pārnakšņojis pie radiem. Tiek meklētas pastāvīgas mājas, jo *Vijolītēs* tagad atgriezties nevarēs. SIA *Skrundas komunālā saimniecība* vakar ēku apskatījusi, lai izvērtētu postu un to, vai vispār vērts atjaunot.

Pašvaldība uzteic VUGD operatīvātā, jo ugunsgrēks nodzēsts ātri un lielajā vējā netika apdraudēti citi. „Briesmīgs bija tas vakars,” teic pansionāta *Valtaiķi* vadītāja Gunita Bivbāne. „Deģošā māja no mums ir 50 metru, vējš ļoti liels un brāzmās mainīja virzienu. Jau sazinājāmies ar novada domi un bijām gatavi iemītniekus evakuēt. Bet tas nebija vajadzīgs, jo nelaime uzreiz tika pamanīta un ugunsdzēsēji ātri ieradās. Visiem bija milzīgs satraukums, bet tagad pie mums mierīgi.”

VUGD atgādina, ka katrā mājoklī jābūt dūmu detektoram, kas ar skaļu signālu brīdina par sadūmojumu, bet privātmājās vēl jābūt ugunsdzēsības aparātam. Aizvadītajās dienās (līdz 21. oktobra pusdienlaikam) Kurzemes brigāde saņēmusi ap 20 izsaukumu, tostarp par ugunsnelaimēm un vēja postījumiem. Glābēju palīdzība bijusi nepieciešama arī Piltenes ielā Kuldīgā, Kurmālē un Padurē, lai brauktuves atbrīvotu no nolūzušiem kokiem.

Daina Tāfelberga

Avarē un ar stopiem aizmūk

18. oktobrī pēc 21.00 Valsts policijā saņemta informācija, ka Rendas pagastā noticis ceļu satiksmes negadījums – auto taranējis pieturu ceļmalā.

Noskaidrots, ka *Hyundai* vadītājs braucis pa ceļu Talsi–Stende–Kuldīga un nav izvēlējis drošu ātrumu, nobraucis no ceļa un uzbraucis pieturas nojumei, to sabojājot. Vadītājs vietu atstājis, taču ir noskaidrots. Policija konstatējusi, ka pēc negadījuma vīrietis bija reibumā – izelpā konstatētas 1,82 promiles. Viņš paskaidrojis, ka bijis ceļā no dzīvesvietas Talsos uz Kuldīgu, piestājis veikalā Rendā, nopircis alu, ko pa ceļam arī dzēris. Vīrietis skaidro: avārija esot notikusi tāpēc, ka viņš centies izvairīties no meža dzīvnieka, taču automašīnu nav savaldījis. Pēc tam ar stopiem aizbraucis uz Kuldīgu.

Pārtrauc plānveida operācijas

Kopš 18. oktobra Kuldīgas slimnīcā pārtrauktas plānveida operācijas, bet citi veselības aprūpes pakalpojumi tiek nodrošināti. Atsevišķās nodaļās jāuzrāda sertifikāts vai negatīvs tests.

Strauji pieaugot saslimstībai ar jauno vīrusu un pacientu skaitam slimnīcās, Valsts operatīvā medicīniskā komisija izlēmusi plānveida veselības aprūpi pār-

traukt. Ar pacientiem, kuri gaidīja operāciju, personāls sazināsies individuāli.

Kuldīgas slimnīca turpina nodrošināt: neatliekami uzņemto pacientu, t.sk. bērnu, ārstēšanu nodaļās; akūtās ķirurģiskās operācijas; hemodialīzes nodaļas pakalpojumus; grūtnieču uzņemšanu un aprūpi, t.sk. ģimenes dzemdības; ambulatoros pakalpojumus, pierakstu pie speciālistiem; rehabilitācijas pakalpojumus.

Konsultāciju un rehabilitācijas pieraksts noteikti jāatceļ, ja ir pozitīvs Covid-19 tests, ja cilvēks ir kontaktpersona vai ir saslimšanas simptomi.

Pacientu apmeklējums ir liegts visās nodaļās, arī ilgstošas sociālās aprūpes nodaļā. Sūtījumus var nodot mitrumizturīgā, viegli dezinficējamā iepakojumā.

Inta Jansone

Balva, atbildība un jauni mērķi

Kooperatīvā sabiedrība *Kuldīgas labumi* saņēmusi balvu *Sējējs 2021* par gada veiksmīgāko kopdarbību.

„Mums tas ir augsts novērtējums,” teic valdes priekšsēde Gunita Šternberga. „Mūsu komanda patiesi strādā no sirds. Prestižā balva ir visas komandas darba rezultāts. Tā uzliek lielu atbildību un jaunus mērķus. *Kuldīgas labumiem* ir svarīgs katrs mazais ražotājs. Kooperatīva darbība pierādījusi, ka kopā ir spēks. Tas palīdz saglabāt un attīstīt mazās lauku saimniecības, kas nodarbojas ar mājražošanu. Esam pateicīgi Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijai, kas izprot sadarbības nozīmi un palīdz to veicināt. Tāpat jūtama Zemkopības ministrijas darbinieku labvēlība, bet īpaša pateicība ir Kuldīgas novada pašvaldībai, kas mājražotāju kooperatīva attīstību veicinājusi.”

Konkurss *Sējējs* notika 28. reizi, un balva pasniegta astoņās kategorijās. 6. novembrī 13.40 kanālā TV3 būs raidījums par laureātiem.

Kuldīgas novada pašvaldības izpilddirektore vietniece Agnese Buka un kooperatīva *Kuldīgas labumi* valdes priekšsēde Gunita Šternberga ir gandarītas, ka konkursā *Sējējs* mūspuses ļaužu sadarbība augstu novērtēta Latvijas mērogā.

Daina Tāfelberga
Gunitas Šternbergas arhīva foto

Pēc situācijas uz ceļa

Uz valsts ceļiem sākusies ziemas uzturēšanas sezona, bet 34 posmos vēl turpinās būvdarbi, informē *Latvijas Valsts ceļi* (LVC).

Darbus diennakts režīmā organizē *Latvijas Autoceļu uzturētāja* ziemas dienesta dežuranti, kas lēmumu pieņem pēc faktiskā virsmas stāvokļa un laika prognozēm. Autovadītāji tiek aicināti par slideniem posmiem, kā arī citiem apgrūtinājumiem uz valsts ceļiem informēt

LVC pa bezmaksas tālruni 80005555. Vienlaikus vairāk nekā 30 posmos būvdarbi turpinās, tādēļ ieviesti satiksmes ierobežojumi. Kurzemē ceļā Kuldīga–Skrunda–Embūte divos posmos satiksmei regulē luksofors, ātruma ierobežojums ir 50 un 70 km/h, platuma ierobežojums – trīs metri. Paredzamais laiks, kurā šo ceļu var izbraukt, ir 30 minūtes. Būvdarbi vēl notiek ceļā Tukums–Kuldīga no Līduma līdz Grenčiem, un ātrums ierobežots līdz

LVC bezmaksas tālrunis ziņojumiem par ceļu stāvokli: **80005555.**

50 km/h, šī posma izbraukšana var prasīt 30 minūtes. Par aktuālajiem satiksmes ierobežojumiem var uzzināt kartē: [lv/#_buvojekti_ierobejojumi](#).

Daina Tāfelberga

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Viens slēpjas bēniņos, otrs izmet zivi, abi agresīvi

Sagatavojuši Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

Nedēļas laikā Kuldīgas iecirknī sākti desmit administratīvā pārkāpuma procesi, reģistrēti septiņi ceļu satiksmes negadījumi bez cietušajiem, noķerti četri dzērājšoferi. Ventpils ielā Kuldīgā policija apstādīnājusi kādu velosipēdistu 2,63 promiļu reibumā. Arī Graudu ielā likumsargi noķēruši sievieti, kura ar elektroskrejriteņu braukusi 1,92 promiļu reibumā. 18. oktobrī Rumbas pagastā 0,86 promiļu reibumā vīrietis braucis ar mopēdu. Tajā pašā dienā un pagastā traktora vadītājs pie stūres sēdies

0,8 promiļu reibumā.

VP darbiniekiem nācies iesaistīties kāda ģimenes konflikta atrisināšanā, jo dēls, kas ciemojies pie mātes, alkohola ietekmē kļuvis agresīvs, mētājies mēbeles, norāvis lustru, grūstījies dzīvoklī esošos. Dēls, dzirdot, ka māte zvana policijai, uzmucis uz bēniņiem paslēpties. Tas nav palīdzējis – likumsargi viņu tur atraduši, bet vīrietis izrādījis agresiju arī pret policistiem. Viņš nogādāts iecirknī.

Baznīcas ielā 18. oktobra vakarā patruļa pamanījusi divus vīriešus. Vienam kājās gumijas zābaki, drēbes slapjas, rokās mairiņš, no kura redzama zivs aste. Tā kā

ir spēkā liegums iegūt lašveidīgās zivis, policisti abus jaunus vīriešus apstādīnājuši. Vīrietis ar mairiņu meties bēgt un nav reaģējis uz pieprasījumu apstāties. Mairiņu pa ceļam izmetis, un apstiprinājies, ka tajā ir taimiņš. Kamēr notikusi apskate, bēgošais jaunietis kaut kādu apsvērumu dēļ atgriezies vietā, kur mairiņu izmetis. Policisti paskaidrojuši, ka viņš pārkāpis likumu, jaunietis uzvedies izaicinoši, agresīvi, policistus lamājis, vairākas reizes pat uzspļāvis. Kad ielikts policijas auto, sācis to spārdīt. Iecirknī noskaidrojies, ka nepilngadīgais jaunietis ir 1,18 promiļu reibumā.

Divās īsās ieliņās

Rātslaukums Liepājas ielas galā bijis senais pilsētas centrs. 17. gadsimtā, kad Kuldīgu pēc ugunsgrēka vajadzējis atjaunot, radusies nepieciešamība pēc lielāka tirgus laukuma un jauna rātsnama tajā vietā, kur tagad ir vecais rātsnams Baznīcas ielā 5. Tā bijusi privilēģija – tiesības rīkot tirgu, un šādu iespēju piešķīris Livonijas ordeņa mestrs, bet vēlāk – Kurzemes un Zemgales hercogs. Tirgošanās laikā pajūgi laukumā novietoti rindās, lai pircēji var iegādāties mājputnus un mājlopus.

Laukums devis nosaukumu arī šajai Tirgus ielai gar vienu sānu Kuldīgas Sv. Trīsvienības Romas katoļu baznīcai. Savulaik kuldīdzniekiem bija iespēja te vērot kinofilmas *Emīla nedarbi* uzņemšanu.

Novembrī piektā gadskārta

Ejot nedaudz uz priekšu, nonākam pie salonveikala *Akcents*, kurā *Kurzemieņu* sagaida īpašnice Ineta Ausmane.

Te var iegādāties vairāk nekā 60 Latvijas amatnieku, mājrāzotāju un mazo ražotāju darbus. Piedāvājums ir gana plašs. Auskari, kaklarotas, aksesuāri no dabīgiem materiāliem – ādas, koka, melnā māla, akmens, tāpat te atrodamas smaržas no dabīgām ēteriskām eļļām, ķermeņa kopšanas līdzekļi, arī adījumi, tamborējumi, dizaina krūzītes, suvenīri un vēl, un vēl. Tālākie darbi uz Kuldīgu ceļo no Rēzeknes, Madonas.

I. Ausmane stāsta: „Te ir laba aura, arī saimnieks, no kura telpas nomāju, ir labs. Novembrī *Akcents* sagaidīs piekto gadskārtu, kopš esam šeit. Svinēsim ģimenes lokā, un būs torte ar piecām svecītēm. Turēsimies, cik vien ilgi varēsim. (Pandēmijas dēļ valstī uz vienu mēnesi izsludināta stingra mājāsēde – aut.) Protams, ir neziņa, bet tur neko nevaram mainīt – šis vīrusa laiks jāpārvar, pēc tam būs labi. Situācijai pielāgojos. Arī pārējie mājrāzotāji ir neziņā tāpat kā es. Esam atkarīgi viens no otra. Šobrīd ir pauze. Līdzko situācija nomierināsies, tā sadarbību un tirgošanos turpināsim.”

Ideja par veikalu radusies tāpēc, ka I. Ausmane pati ir rokdarbniece: „Lai varētu savus darbus – šuvumus, izšuvumus, adījumus – pārdot, bija vajadzīga vieta. Domāju, ka nevar veikalu piepildīt tikai ar saviem darbiem, un uzrunāju arī citus ražotājus. Daži mani atrada paši.”

„Cilvēkam grūti mainīties laikam līdzī. Bet viss, kas mainās, ir uz labu.”

„Ja pats kaut ko radi, tas ir arī jāpārdod,” saka salonveikala *Akcents* īpašnice Ineta Ausmane.

Pagājušajā vasarā pirms Jāņiem ļoti pieprasīta bijusi pirts kleita.

Akcentā ir vairāk nekā 60 mājrāzotāju darinājumi.

Turpinām iepazīt Kuldīgas ielas, namus un cilvēkus. Šoreiz esam gandrīz turpat, kur iepriekš, – Rātslaukumā, bet mazliet novirzāmies un nokļūstam gan pašvaldības policijā Strautu ielā, gan salonveikalā *Akcents* Tirgus ielā.

Kārtību uzrauga visu diennakti

„Vieta šeit kolosāla – te dzīvojam un strādājam,” saka Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

Strautu ielā 1 šī iestāde atradusies arī pirms ēkas rekonstrukcijas 2016. gadā. Telpas būtiski pārplānotas un pārbūvētas – iepriekšējās bijušas krietni šaurākas. Bet vēl pirms policijas te atradies sociālais dienests.

Pandēmijas ierobežojumu laikā Kuldīgas novada pašvaldības policijai darāmā netrūkst, atzīst tās priekšnieks Kaspars Šabāns un inspektors Ivars Krūmiņš.

DARBINIEKUS VAJAG VĒL

Pēc administratīvi teritoriālās reformas pašvaldības policijai uzraugāmā teritorija kļuvusi lielāka. Pašlaik te strādā 15 cilvēku. „Tikko kolektīvam pievienojās četri darbinieki. Ir arī vēl lietvede, sezonāli strādā glābēji – šovasar viņi bija pieci. Glābējiem darbs beidzās 15. septembrī, bet sezona atkal atsāksies maijā,” skaidro K. Šabāns. „Nākotnes vīzija ir tāda, ka vajadzētu pieņemt vēl sešus darbiniekus. Tad būtu divas maiņas, kas strādātu arī naktī. Novads kļuvis lielāks. Tagad ir viena ekipāža: ja nakts izsaukumā tā aizbrauc, piemēram, līdz Nīkrācei, kur ir ģimenes konflikts, Kuldīga paliek tukša.”

PIENĀKUMU KĻŪST VAIRĀK

Pandēmijas ierobežojumu laikā policistiem darbu saraksts aug. „Esam kontrolējošā iestāde. Tas mums nav nekas jauns, jo kontrolējām arī iepriekš, kad mājāsēde jau bija noteikta. Vienīgi šaubas rada tas, vai astoņi vakarā nav par agri, jo ne mazums cilvēku tieši ap šo laiku beidz darbu. Pagājušajā reizē noteiktais laiks bija desmit vakarā,” spriež policisti K. Šabāns un Ivars Krūmiņš.

Pavasārī ierobežojumu laikā uzrakstīts daudz protokolu. „Iepriekš cilvēkus ne tikai brīdinājām vien – bija jāsauc arī pie atbildības. Tagad vairāk ir preventīvais darbs, tas ir, skaidrojam, aizrādām, brīdinām. Taču bijušas situācijas, kad vienreiz aizbraucam un aizrādām, bet cilvēki tik un tā turpina vakaros pulcēties. Daži pārkāpumu atkārtoti simtiem reižu. Mēs jau saprotam, ka situācija nav viegla, bet pandēmijas laiks visiem kopā jāpārvar. Galējais līdzeklis ir sods. Bet, ja sods, daži būs vēl dusmīgāki. Šajā laikā cilvēki vairāk ir *uzvilkti* un dusmīgi,” novērojis K. Šabāns.

Runājot ar darbiniekiem, sarīkojam *vīktorīnu*, kura iela Kuldīgā ir tā nemierīgākā. Mūsaprāt, Jelgavas iela un *Vējiņa* apkaime. K. Šabāns atbild: „Pēdējā laikā par *Vējiņa* kvartālu nav bijuši daudzi zvani. Taču vasarā viens brīdis bija, kad zvanīja bieži, īpaši vakaros.” Mums ar minējumiem nav veicies, jo pareizā atbilde izrādās Liepājas iela.

**Kuldīgas novada pašvaldības policija
gadā saņem vairāk nekā trīs tūkstošus
telefona zvanu.**

Daina Tāfelberga, Lailas Liepiņas foto

Dotībām ļaujoties

„Ir jāļaujas saviem talantiem un jādara tas, kas padodas. Tas ir gandrīz kā pienākums, lai izpildītu savu sūtību uz zemes,” tā aktrise, skatuves mākslas un runas konsultante, Latvijas Kultūras akadēmijas docente ZANE DAUDZIŅA atzīst nelielā intervijā par skatuves mākslu, runas prasmēm un dzīvi. Saruna notika pēc viņas meistarklases festivālā *Teātris ir visur Kuldīgā*. Tikko klajā nācis viņas debijas darbs rakstniecībā *Dienasgrāmata*, kurā aktrise un pedagoģe apraksta satraukumu, neziņu un prieka meklējumus pandēmijas laikā.

Kur, jūsuprāt, var būt un kur nevar būt teātris?

Teātris kā skatuves mākslas veids var būt visur. Bet cilvēka dzīvē tam būtu jāieņem atsevišķa vieta vai zona, kurā viņš ierauga to atspoguļojamies, pamana nianšes, kam ikdienā lielu uzmanību nepievērš, iedziļinās, pārdomā un analizē. Teātris saistīts ar nemītiņu pārvietošanos, iesaistīšanos un arīdza spēlēšanu.

Manuprāt, spēles elementiem un tēlošanai pilnīgi visur nevajadzētu būt. Es dzīvē tiecos uz tādu vidi un tādu cilvēku klātbūtni, kuri drīzāk ir teātra pretmeti, – dabiski, īsti, paši, nevis kāda cita tēla atveidotāji. Teātri mīlu kā dzīves kontrapunktu, bet man nav pieņemams, ka mēs visu laiku spēlējam kādos tēlos. Ir jau arī reālajā dzīvē bieži jāpieņem spēles elementi: biznesā, politikā, vēl citās jomās. Bet tiem nevajadzētu būt ģimenē, domubiedru vai darbabiedru vidū, jo tad attiecības piesārņojas ar kaut ko neīstu un manipulatīvu. Neīsts ne vienmēr ir kas slikts – tas var būt mākslinieciski skaists un vērtīgs. Bet tad, ja tas skar mūsu apziņas dziļākos slāņus un palīdz mums būt pašiem.

Filmā *Teātris* izcilās britu aktrises Džūlijas Lambertes dēlam Rodžeram, kurš nīst liekulību, pašu ģimenes ainās tomēr nākas jautāt: „Māmiņ, no kuras lomas tas ir?”

Jā, tā viņam ir bērnības trauma. Kamēr runājam par daiļliteratūru un filmu mākslu, ar to domājot Viljama Somerseta Moema romānu, viņa radīto Džūliju Lambertu un Jāņa Streiča brīnišķīgo filmu, viss šķiet fascinējoši un komiski. Bet tajā brīdī, kad tas cilvēku attiecībās ienāk pavisam tieši, tik pievilcīgi vairs nav. Ja tuvākie cilvēki viens otram daudz ko noklusē, piemelo, pietēlo, tad neizbēgami notiek citam cita sāpīnāšana. Laimīgā kopdzīvē teātrim vietas nav.

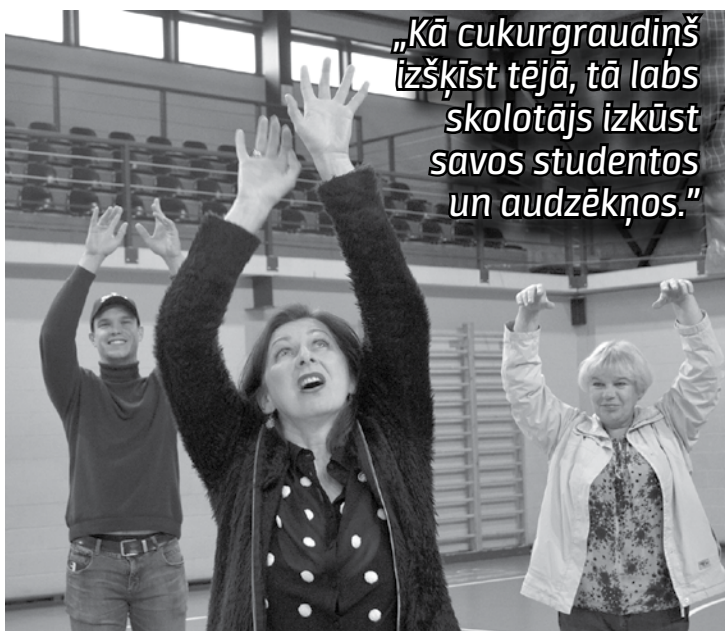
Jūsu vīrs Vilis Daudziņš arī ir profesionāls aktieris. Vai darbu viegli varat nošķirt?

Var. Man patīk aktrises Maijas Apines atbilde, kad žurnālists prasīja, kā viņa pēc izrādes spēj iziet no lomas. Viņa vienkārši atbildēja ar pretjautājumu: „Un kā jūs izkāpjat no tramvaja?” Tieši tā tas ir attiecībā uz lomas spēlēšanu. Tu aizver vienas durvis un atver nākamās, aiz kurām sākas cita dzīve, cita realitāte. Tiklīdz sāc šīs lietas jaukt, tā parādās klīniskas

„Aktiera māksla savā ziņā ir kontrolēta šizofrēnija.”

„Lielais aicinājums vienmēr ir teātris – mīlu to kā skatuves mākslu. Bet dzīvē spēlēšana man nav pieņemama. Tiecos uz tādu vidi, kurā cilvēki ir dabiski, īsti un paši, nevis kāda tēla atveidotāji,” saka aktrise un runas pedagoģe Zane Daudziņa.

„Kā cukurgraudiņš izšķīst tējā, tā labs skolotājs izkūst savos studentos un audzēkņos.”

„Kā manikīrs vispirms skatās uz rokām, tā runas pedagogs ieklausās, vai ir pareizi uzsvāri, skaidra dikcija vai šļupsti.”

pažīmes. Tāpēc jāatzīst, ka savā ziņā aktiera māksla ir kontrolēta šizofrēnija. Jābūt kontrolētai, lai apzināti spētu iegremdēties cita domāšanā, pēc tam pilnībā no tās iziet un iekāpt atpakaļ savā. Ja aktieris to nespēj, tad ir darbs psihiatram.

Par profesiju runājot: vai vispirms esat aktrise un tad pedagoģe, vai arī abas profesijas ir vienlīdz nozīmīgas?

Nozīmīgas ir abas, bet tās nav viens un tas pats. Kad aktieris dara savu darbu, viņš diezgan egocentriski ir orientējies uz sava tēla domāšanu un veidošanu, uz savu pašizpaušmi caur to. Partneri viņu interesē tikai tajā brīdī un tikai tik daudz, cik tie reaģē uz paša radītājiem impulsiem. Turpretī runas pedagoģis absolūti iegremdējas audzēkņos, aizmirstot par sevi. Pastiprināti vēro, ko dara citi, analizē, palīdz virzīties uz vienu vai otru pusi. Kā cukurgraudiņš izšķīst tējā, tā labs skolotājs izkūst savos studentos un audzēkņos. Tā ir milzīga atšķirība, kaut arī izpaušmes veidi

ir nedaudz līdzīgi.

Runas meistarklases, ko vadu, savā ziņā ir tāds mirklīgs aktiera šovs, kad caur solo kaut ko parādu, pastāstu un tad lieku darboties viņiem. Man vienmēr tas lielais aicinājums bijusi aktiermāksla, un darbība pedagoģijā ir kaut kas tāds, kas gluži labi padodas. Man liekas svarīgi talantiem nepretoties – mums ir pat pienākums tos izpaust. Tāpēc man ir arī skolo-tājas darbs.

Bet, ja jautā, kas es gribu būt, tad neslēpšu, ka man patīk arī šķīstīgā aktiera profesija, kas, par laimi, risina dziļus, eksistenciālus jautājumus. Skolotāja darbs ir altruistiskāks, neizceļošs. Tā šīs profesijas iet roku rokā, un es abās saskatu ļoti lielu jēgu.

Strādājat jau vairāk nekā 20 gadu. Kas abās jomās šajā laikā mainījies?

Kā aktrisei stāžs man laikam nedaudz lielāks. Ja ne gluži viss mainījies, tad ļoti daudz, kaut nemaz tik liels tas laika posms nav. Esmu daudz pētījusi – tikko pabeidzu promocijas darbu par skatuves runu latviešu teātrī kultūrvēsturiskā kontekstā. Nācās daudz domāt, kā mainījies pats teātris, mākslinieki, publika. Daļēji tas noticis tehnoloģiju ietekmē. Mikrofonu, skaņas pastiprinātāju

ienākšana teātrī mainījusi pilnīgi visu, ieskaitot to, kā publika skatās. Nav jāsēž kā mēli norijušam – var pačubināties, jo skaļruņos atskaņotais tik un tā nonāks līdz klausītāju ausīm, pat čuksti, klusas elsas. Līdz ar to publika kļuvusi ļoti atbrīvota. Mainījušies noteikumi, kas teātrī ir aktieris. Kādreiz viņš tikai interpretēja lugu un režisora ieceri, bet mūsdienās bieži ir arī teksta radītājs un izrādes demijurs* šajā ziņā. Ļoti atšķirīgs ir viss izmantotais arsenāls. Ja kādreiz galvenā rūpe bija piesātināti spēcīgi sūtīt savu balsi uz pēdējo balkonu un padarīt to visiem sugestējošu, tad tagad aktierim bieži jāspēlē, karājoties ar galvu uz leju. Jāspēlē izrādēs, kurās nav skaidra teksta, kurās tikai bubina, čukst vai šņāc.

Vai varat to pieņemt un mierīgi ejat laikam līdz?

Kur gan citur es likšos! Sava laika noteikumi ir jāpieņem. Protams, dažām lietām pievērsu lielāku uzmanību. Mēs jau neviens neesam brīvi no tā sauktā profesionālā kretīnisma. Tāpat kā

manikīra meistars vispirms skatās uz cilvēka rokām, frizieris – uz matu griezumumu, kurpnieks – uz kurpēm, tā runas pedagoģis ieklausās, vai ir pareizi uzsvāri, skaidra dikcija vai šļupsti. Uzreiz var pateikt, kurš runā nazāli, kuram iesnas.

Esmu iemīlējusies konvencionālajā teātrī, kurā aktieri lugu spēlē ar dziļu iegremdēšanos psiholoģiskajā pārdzīvojumā. Mani vienmēr valdzinājis teātris, kurā var gūt katarsi – emocionālu satricinājumu, līdz sirds dziļumiem izraudoties vai izsmeļoties. Mūsdienā teātris līdzīgi kā visa laikmetīgā māksla cenšas pārsteigt, šokēt, kaut kā izgrūst no komforta zonas. Ar to jāreķinās.

Brīdī, kad teātris mani vairs neinteresēs kā medijs, tad droši vien novērsīšos no aktieru izglītošanas un pievērsīšos citu profesiju cilvēkiem. Redzu jēgu tajā, kā viņu runas prasmi uzlabot ikdienā, darbā. Palīdzēt izmantot to sevis atraisīšanai, labākai domu izpaušmei, nevis kādam laikmetīgam savārstījumam. Bet tāds brīdis vēl nav pienācis, un teātris man vēl patīk – tajā joprojām ir daudz laba un mani fascinējoša.

Vienīgi pandēmija traucē. Vai jums tā kaut ko mainījusi?

Man pandēmija sagrieza dzīvi kājām gaisā. No pil-sētnieces esmu kļuvusi par laucinieci. Daudz uzturos savā lauku mājā Vallē. Man tur ļoti patīk – esmu sajū-tusi bērnības brīvību. Tās nav manu senču mājas, bet izjūtu lī-menī esmu kā bērni-bā, kad visas vasaras

pavadīju pie vecmāmiņas laukos. Pļavas, plašumi, vienatne ar dabu mani vienmēr valdzinājusi. Pēc ilga laika radās iespēja redzēt visas dabas norišu maiņas. Burvīgs laiks! Saprotu, ka tiem, kuri iespundēti šauros Rīgas dzīvoklišos, pandēmija ir kā murgs. Bet es laiku pavadīju labās izjūtās. Ja nebūtu slimības izraisītās neziņas, baiļu par mīlo cilvēku veselību, varētu teikt, ka pandēmija bija svētīgs laiks. Protams, teātra pietrūka – ikvienam aktierim gribas publiku, bet, ja tās nav, viņš var kļūt par skumju ākstu.

* Mitoloģijā – tēls, kas rada pasaules un Visuma elementus, arī kultūras objektus un cilvēkus, viņa darbība līdzīga amatnieka darbam; filozofijā – radošais sākums; teoloģijā – Dievs kā pasaules radītājs.

„Laimīgā kopdzīvē teātrim vietas nav.”

Audžuģimene – vieta, kur samīļo

LARISA un NORMUNDS BĒRZIŅI, kuri dzīvo Stendē, par audžuvecākiem kļuva tad, kad bija izaudzinājuši savus bērnus. Pirms desmit gadiem viņi pieņēma divas māsiņas no citas Kurzemes pilsētas, vēl pēc laika ģimenē ienāca Deniss. Larisa tagad ir mentore audžuvecāku mācībās. Kurzemē ir daudz šādu ģimeņu, bet atkal un atkal kādam bērnam vajadzīga pieaugušo mīlestība.

„Kad cilvēki jautā, vai, manuprāt, viņi varētu būt audžuvecāki, parasti atbildu: „Ja jūs gribat zināt, kādi esat īstenībā, paņemiet bērnus kaut uz mēnesi kā viesģimene! Šis mēnesis parādīs visus skeletus skapī. Kad jāpieņem bērni, kuri nav bioloģiskās atvases, parādās cilvēka īstā daba. Un tad jau paši zināsiet, vai varat kļūt par audžuģimeni,” skaidro L. Bērziņa. Bet pirms desmit gadiem Larisa un Normunds bija nolēmuši beidzot padzīvot sev.

ACĪS DZIRKSTELĒS

„Mums ir paņēmas, par kuriem, dodoties uz kādu vasaras nometni, sākumā nodomājām: „Divaini cilvēki. Kāpēc tādā vecumā nedzīvot sev – kāpēc jāklūst par audžuģimeni?” Bet pasākumos, kad viņi kaut ko darīja kopā ar mazajiem audžubērniem, pamanījām acīs tādas dzirkstelītes, kas pat raisīja skaudību.

Mums abiem ir raksturīga vēlme parūpēties vēl par kādu. Ar vīru šad tad kādu bezpajumtnieciņu tepat Stendē pabarojām, nomazgājām. Kad apprecējāmies, mājās vēl auga mani trīs dēli. Un mums visiem kopā bija labi lielā ģimenē. Kristiešu sadraudzībā iepazīnāmies ar audžuģimeni, kas mūs uzaicināja 1. janvārī krīžu centrā paspēlēties ar bērniņiem. Tur ievērojām Samantu un Keitu. Sākām pakāpeniski satuvināties, taču mums vēl nebija audžuģimenes statusa. Meitenēm stāstījām, ka kāds laiks jāiztur, tad būs kopā. Vasarā abas uzņēmām kā viesģimene, vēl pie mums bija vecākā dēla meita Madariņa. Tad kļuva skaidrs, ka mēs to varam un vēlamies – vēl izaudzināt bērniņus savā ģimenē. Tajā vasarā piedzīvojām daudz: visur bija jābrauc, Kuldiņgā rumbā jālec, pa *Tarzāna taku* jāpārējas... 1. septembrī mums jau bija audžuģimenes statuss, un meitiņas šeit sāka iet skolā,” stāsta Larisa.

PARASTI APRŪPĒ, LAI ATDOTU ĢIMENEI

„Ne visi apkārtējie akceptēja mūsu lēmumu. Daudzi nezina, kas ir audžuģimene, un tas viņus biedē. Bet bailes rada dusmas. Nezināšanas dēļ daļā sabiedrības veidojas uzskats: „Tā audžumamma kā dzeguze – vienu bērnu audzināja, atdeva prom, tagad paņem nākamo.” Audžuģimene ir sabiedrībā balstīts pakalpojums, un tā sniedzēji bērnus sagatavo atdošanai bioloģiskajā ģimenē vai adopcijai. Bērniem patiesībā tā ir kā rehabilitācijas

Audžuvecāki no Stendes un viņu bērni: Larisa Bērziņa, Deniss, Samanta, Normunds Bērziņš un Keita.

„Paņemiet bērnus kaut uz mēnesi kā viesģimene! Šis laiks parādīs visus skeletus skapī. Tad zināsiet, vai varat kļūt par audžuģimeni.”

vieta, kamēr īstā mamma un tētis, kuriem bijis kāds kritiens, smags dzīves posms, savu dzīvi sakārto. Tikmēr audžuvecāki bērniem palīdz: samīļo, aprūpē, pamāca, saģērbj, varbūt uzbaro, aizved pie zobārsta... Normāli būtu, ja arī tie vecāki, kuriem uz laiku jāaizceļo vai ir kādas veselības problēmas, kas neļauj par bērniem parūpēties, varētu viņus uz laiku ievietot audžuģimenē. Tiklīdz vecāki izveseļojusies, bērni atgriežas ģimenē. Mēs patiesībā neesam *pareizi* audžuvecāki, jo meitiņas uzaugušas pie mums,” atzīst Larisa.

Normunds atklāj: „Nav tā, ka meitenes pieņēmas un viņas pēkšņi kļuva laimīgas, ka tagad ir atradušas ģimeni. Ienākšana citā ģimenē tāpat kā visiem bērniem, kuri palikuši bez savu vecāku gādības, bija kārtējā trauma. Lēnām un pacietīgi kļuvām par ģimeni. Tagad meitenes baidās pieaugt. Lai dotu kādu drošības garantiju, oficiālu saikni uz mūžu, ka, arī pieaugušas būdamas, viņas varēs droši braukt pie mums,

esam kļuvuši par krustvecākiem. Svarīgākā ir mīlestība – tik bieži lietotais vārds. To bērni mācās no mums. Viņi redz, ka es mīlu savu sievu, piedzīvo, ka mīlu viņus. Mūsu audžubērni mīlestību nebija redzējuši, sevišķi Deniss.”

DALĪTIES MĪLESTĪBĀ: DENISS

Larisa skaidro: „Mēs ģimenē mācām tā: ja tev ir kaut kas, ko dot, dalies! Bijām devuši meitiņām ļoti daudz, un no viņām nāca ideja, ka mums vajag vēl kādu, ar ko mīlestībā varētu dalīties viņas. Sākām runāt, ka varētu pieņemt mazu puisīti. Piezvanīja Ilze Dzene no Kapsēļu ielas bērnuma un aicināja uz pasākumu, kurā pēc bērnuma izlaiduma varētu ar bērniem iepazīties. Mēs nezinājām, kas šajā bērnumā dzīvo. Kad iegājām pagalmā, gribējām braukt prom, taču bija neērti. Piegāju pie audzinātājiem un vaicāju, vai te visiem bērniem ir tik smagi funkcionāli traucējumi. Viņa atbildēja, ka tūlīt no izlaiduma atnāks tie, kuri spēj

staigāt. Viņi nāca klupdami krizdami, arī Denisiņš.

Viņš bija tāds amizants – sāku puiku vērot, bet Normunds mudināja, ka nu gan brauksim. Biju lūgusies, lai Dievs mums dod tādus bērnus, kam mēs būtu vislabākie. Pienāca Deniss un rādīja mums savu dāvanu. Viņš nerunāja, tikai teica kaut kādas zilbes. Manam dēlam ir cerebrālā trieka, bet viņš ir pabeidzis universitāti. Esmu strādājusi *Vēgos* (aprūpes centrā – red.). Normunda meitai ir veselības problēmas. Kaut arī esam redzējuši daudz un mums ir pieredze ar dažādiem veselības traucējumiem, tobrīd gribējās ātrāk tikt uz mašīnu.”

Normunds atzīst: „Vienkārši nebijām gatavi tam, ko ieraudzījām. Beidzot kursus, anketā ierakstījām, ka esam gatavi pieņemt bērnus arī ar īpašām vajadzībām vai citu tautību bērnus. Pēc mācībām bijām tādā kā eiforijā – šķita, ka esam gatavi uz visu.”

Larisa atceras: „Mēs Rīgā sākām maldīties – navigācija vadāja turp un atpakaļ. Apstājāmies. Vai Deniss paliks tur, un mēs laimīgi brauksim mājās? Viņš taču pienāca mums klāt! Vairs nerunājām – braucām atpakaļ. To atceroties, vēl tagad kamols kaklā. Bija tāda

sajūta, ka kaut ko nokavēsim. Piebraucām, un uzreiz teicu: „Mēs viņu ņemam – viņš ir mūsu.” Bet mums stāstīja, ka atbrauks cita ģimene, kas jau pieteikusies. Vēl mums sauca, kādas Denisiņam ir diagnozes. Atbildēju, ka vienalga. Viņš staigā, un ar pārējo tiksīm galā. Pienāca diena, kad mums zvanīja: „Jūsu Deniss jūs gaida!” Tie, kuri brauca viņu iepazīt, ar Denisu pat nesatīkās, jo paskatījās dokumentos, ka diagnožu ir vairāk nekā papīra...”

ASTOŅI APSKĀVIENI DIENĀ

„Deniss bija autiņbiksītēs, kliboja, nerunāja. Bet viņam bija jāsāk skolas gaitas. Jau tad, kad vedām uz Stendī, pa ceļam zvanīju uz Talsu ģimeņu un bērnu attīstības centru *Brīnumiņš* un vaicāju, vai varēsim ar viņu doties pie speciālistiem. Zvanīju Stendes skolas direktoram, saucu diagnozes un piebildu, ka Denisu nekur citur nedosim – viņš augs mūsu ģimenē. Direktors piekrita pieņemt parastajā skolā. Ja es toreiz būtu vairāk iedziļinājusies, būtu vēl vienu gadu laidusi bērnumā.”

Skolā negāja viegli, jo Denisiņš sākumā neko nesaprata. Šobrīd ceram, ka viņš saprot, ko nozīmē vārdi *tētis* un *mamma*. Dēliņš pabeidzis trešo klasi. Viņš nebūs deputāts, nebūs prezidents, bet būs labs cilvēks. Deniss ir iemācījies peldēt, braukt ar riteni. Viņam ļoti patīk sportot, bet vispirms bija vajadzīgas dažas operācijas. Esam braukuši uz rehabilitācijas centru *Vaivari*. Pēc tam bija diskusija ar speciālistiem, vai viņam jāamcās speciālajā skolā.

Bet Stendes skolā Denisa klase viņu ir pieņēmusi, skolotāja ir ļoti pretimnākoša, puikam ir asistents un speciālais pedagogs, kas ar viņu auklējas, ir pieejams logopēds. Deniss spēju robežās tiek galā un uz skolu jau iet patstāvīgi. Stendē visi viņu pazīst, zvana un stāsta, ka Deniss tagad iet mājās no skolas, – lai sagaidām. Puikam arī nevajag palīdzēt par daudz. Viņam grūti nokāpt pa trepēm, un citi ķeras klāt, bet mēs neļaujam. Kad palīdzība tiešām vajadzīga, liels atbalsta ir dēla sieva. Vēdēliņai pašai ir mazs bērns, bet Denisu viņa pieņēmusi kā savējo.”

Normunds saka: „Ir tāds uzskats: lai cilvēks dzīvotu labi, viņam vajadzīgi vismaz astoņi apskāvienu dienā. Es tos mierīgi varu savākt. Zinu, ka atbraukšu mājās un visi skries pretim – kurš pirmais tiks samīļoties. Man nekad nav bijis tā kā šobrīd: ļoti gribas uz mājām, gribas kopā visu piedzīvot un izbaudīt.”

KURZEMNIEKS JAUTĀ

Vai uzskatāt, ka Latvijā ir daudz mazturīgu cilvēku? Kā nabadzību mazināt?

Ausma Grinberga, pelnītā atpūtā:
– Es domāju, ka ir daudz, un tas ir tāpēc, ka nav darba-vietu. Arī Kuldiģā iespēju nav daudz. Ir skolas, bērnu-dārzi, citas budžeta iestādes, un tas arī viss. Es pazīstu tik daudzus jauniešus, kuri ir bez darba! Pabeidz augst-skolu, bet jēgas no augstākās izglītības nekādas. Droši varu teikt, ka Kuldiģā labu darbu var dabūt tikai caur paziņanos. Visvairāk mazturīgo statusā noteikti ir pensionāri. Kas tā par pensiju – 300 eiro? Tagad viss tik drausmīgi dārgs, un cenas tikai kāpj un kāpj. Es arī esmu pensionāre, bet mani šī problēma neskar. Mans darba stāžs ir 42 gadi, un par pensiju nesūdzos. Ģimenēm ar bērniem noteikti iet grūti, jo bērniem apavi un apģērbs ir dārgāks nekā pieaugušajiem un viņi aug lielā ātrumā. Laukos algas nav tik lielas kā Rīgā. Domāju, ka te visi strādā par minimālo algu. Man rados nekur mazturīgo nav, tāpēc nezinu, vai pašvaldība šos cilvēkus pietiekami atbalsta. Nabadzību varētu mazināt, ja būtu vairāk darbavietu, noteikti ne ar pabalstiem. Viena paaudze jau uz pabalstiem izaugusi, un tas nav tas labākais skats.

Kaspars Pliķšs, strādājošs cilvēks:
– Droši vien ir daudz, un pie tā var vainot gan valdību, gan sevi. Cilvēkam, iespējams, nav pietiekamas izglītības, ir sliktis darbs, vai viņš godīgi nemaksā nodokļus. Tad atpopas pie sasistas siles, ka naidīnās nav. Pensionāram vienmēr būs mazāk nekā tam, kurš visu mūžu strādājis labu darbu. Bet viņš ar savu pensiju vēl mēdz kaut ko iekrāt. Visvairāk mazturīgo statusā ir daudz bērnu ģimenes. Pēdējā pētījumā, ko lasīju, bija skaidri redzams, ka tām izmaksas ir krietni lielākas par ienākumiem. Man gribētos teikt: lai nabadzību mazinātu, vajadzētu palielināt pabalstus. Tagad ir liels cenu kāpums, piemēram, elektrībai un gāzei. Valdība nolemj palīdzēt tikai vakcinētiem pensionāriem, bet par mazturīgajām ģimenēm sarunu nav. Vai bērnam tiešām būs jāmacās mājās pie lampiņas?

Diāna Lūse, Valsts probācijas dienesta darbiniece:
– Nācu no sociālā dienesta, kas ir mūsu sadarbības partneris, un tieši analizējam situāciju, kā palīdzēt konkrēta cilvēka problēmā. Spriežot pēc savas darba jomas, es teiktu, ka mazturīgo skaits varētu būt ļoti iespaidīgs. Grūti nosaukt, kuri cilvēki tie būtu, tomēr noteikti tie, kuriem ir nepareizs vecums, slikta veselība un zemi ienākumi. Pašvaldības iespēju līmenī mazturīgie tiek atbalstīti, tomēr kopā varētu meklēt veidus, kā viņus atbalstīt vairāk. Kad tiek pārdoti dzīvokļi, kurus pašvaldība nespēj uzturēt, ar to naudu varētu palīdzēt mazturīgajiem. Katram jāskatās, cik daudz mums patiesībā vajag, – vai tiešām no visa vajag tik daudz? Nevajag ar savu alkatību censties iegūt vairāk. Labāk atstāt kaut ko arī citiem un dalīties. Tā mēs varam nabadzību mazināt.

Ilze Krugale, skolotāja:
– Mazturīgo ir daudz, jo nav darbavietu. Laukos viss likvidēts, un tur ir ļoti daudz trūcīgu cilvēku. Vai Latvijā vispār vajag to, ko ražo tepat? Mums taču ir Eiropas tirgus. Un, ja no Ķīnas jāved ķiploki, ko lauku tantiņa varētu izaudzēt, par ko mēs te runājam? Nekas no laukiem vairs nav vajadzīgs. Mums ir Polijas āboli un Ķīnas ķiploki. Visvairāk mazturīgo noteikti ir starp daudz bērnu ģimenēm un pensionāriem. Es gribētu domāt, ka pašvaldība ļoti atbalsta. Ja kāds zinātu, kā nabadzību valsti mazināt, šādu problēmu nebūtu. Pie lietuot apgāžu veikaliem rindas ir vienmēr, vai tas ir laukos vai Rīgā. Tas nozīmē to, ka ir daudz to, kuriem naudas maz. Algas nav nekādas spīdošas. Man māsa ar daudziem bērniem bija mazturīgo statusā. Pašvaldība ļoti palīdzēja, bērniem skolās bija brīvpusdienas. Tad bērni izauga un sāka pelnīt paši.

Vija Urbaste, pensionāre no Rīgas:
– Sevišķi daudz mazturīgo ir pensionāri. Protams, cilvēku žēl, tomēr, no otras puses, ja viņiem ir mazas pensijas, tas var nozīmēt, ka dzīves laikā nav pietiekami maksāti nodokļi. Daudz bērnu ģimenēm noteikti arī neiet viegli, jo bērni prasa daudz. Es esmu rīdziniece, un man pensija ir ļoti laba – grēks sūdzēties. Tāpēc man nav bijis aktuāli spriest, vai pašvaldības mazturīgos atbalsta pietiekami. Man liekas, ka cilvēkiem pašiem vairāk jādarā savā labā. Tik daudzi vienkārši palaujas uz pabalstiem un par strādāšanu pat nedomā. Katram pašam sava dzīve jākārtro.

Maruta, kuldīdziniece:
– Latvijā mazturīgo ir daudz, jo daudzi negrib strādāt. Kāpēc gan iet katru dienu uz darbu, ja var mājās sēdēt uz pabalsta? Mazturīgos var iedalīt divās daļās: tādos, kuri ir pārāk slinki, lai strādātu, un tādos, kuriem vienkārši ir maza pensija. Es domāju, ka visvairāk mazturīgo statusā ir daudz bērnu ģimenes, jo tām ienākumi jāsadala uz visām galviņām. Pensionārs savu pensiju var tērēt tikai sev. Grūti teikt, vai pašvaldība atbalsta pietiekami. Gribētu teikt, ka jā. Tomēr katram arī pašam vajadzētu ko darīt, lai no nabadzības var izrautes saviem spēkiem.

Kurzemnieka publikāciju sērijā Visi zem viena kupola – desmitais stāsts. Šoreiz par trūcīgiem un mazturīgiem cilvēkiem novadā, par viņu grūtībām un to, kā tās mazināt.

Biedrība sākās ar apelsīniem

Kuldīgas daudz bērnu ģimeņu biedrību *Šūpulītis* vairāk nekā 20 gadus vada ARGITA ZUNDOVSKA-MEDIŅA. Organizācija izveidota pēc toreizējā pašvaldības aprūpes dienesta darbinieču ierosinājuma.

PĀRDZĪVOTI GRŪTI LAIKI

Toreiz uz Kuldīgu no ārzemēm bija atvesta humānā palīdzība – apelsīni, kas tika dalīti daudz bērnu ģimenēm. „Aprūpes dienesta darbinieces ieteica Inītai Leismanei un Anītrai Diezīņai, lai daudz bērnu ģimenes pašas dibina biedrību, – būs atbalsts vieglākai ikdienai. Tā arī tika darīts, un biedrība ir izveidota 1994. gada martā,” stāsta *Šūpulīša* vadītāja.

„Te sapulcējas līdzīgi domājošie ar līdzīgām problēmām,” saka Kuldīgas daudz bērnu ģimeņu biedrības *Šūpulītis* vadītāja Argita Zundovska-Mediņa.

„Tas bija grūts laiks. Daudzas darbavietas Kuldīgā likvidējās, cilvēki palika bez darba un iztikas līdzekļiem. Nauda arī jau nomainījies vairākas reizes: no rubļa uz repšiem, no tiem uz latiem, no latiem uz eiro. Toreiz ģimenēm nebija tāda atbalsta kā tagad. Īpašniekiem sāka dot atpakaļ mājas, kas padomju laikā bija denacionalizētas, un daudziem nebija, kur dzīvot. Kā katrs varēja, tā ķepurojās.”

Biedrības pirmsākumos darbojušās 20 ģimenes, vēlāk skaits izaudzis līdz 117: „Palielinājās tādēļ, ka cilvēki redzēja, ka biedrība kaut ko dod un ka viss tiek darīts kopā.”

AGRĀK – SALIEDĒTĀKI

Daudzos gados A.Zundovska-Mediņa pārliecinājies, ka agrāk cilvēki bijuši vairāk saliedēti, ieinteresēti. Biedrībā esot gan aktīvākas, gan pasīvākas ģimenes. „Sākumā palīdzība, piemēram, paciņas ar drēbēm bērniem, tika sūtīta no Gēsthautes Vācijā. Tāpat kā šodien, arī toreiz atbalstītājus lielākoties meklējām paši, palīdzību arī paši dalījām. Esam iestājušies Latvijas Daudz bērnu ģimeņu apvienībā. Saviem spēkiem organizējam ekskursijas, braucām uz teātriem. Ir bijis tā, ka lielajā 50 vietu autobusā visiem gribētājiem nepietika vietas. Līdzmaksājums bija minimāls,” stāsta vadītāja.

ĪTIS LAIKMETS UN INTERESES

Atbalstītāju pretimnākšana Kuldīgā esot visai maza. „Domāju – tas tādēļ, ka šeit nav lielu rūpniecību, vairāk biedrību atbalsta individuāli cilvēki. Viena daļa bija arī nobijušies, ka esam tik daudzi, ka visiem nevarot palīdzēt. Arī uzņēmējiem nebija iespēju – tie tomēr bija pārmaiņu laiki,” atceras vadītāja.

„Biedrība darbojas vēl šodien, bet nu ir cits laikmets, citas prasības un intereses. Tolaik visiem pat nebija stacionāri telefona. Valde un revīzijas komisija gāja pie biedriem uz mājām informēt par humāno palīdzību, lai nākt tai pakāļ. Tagad saziņa lielākoties notiek internetā, bet mums svarīga bija kopabūšana.”

DAUDZUS PLUSUS ARĪ NENOVERTĒ

Šūpulītis tāpat kā citām biedrībām reizi gadā tiek atbalsts no pašvaldības. „Esam dabūjuši arī

autobusu braucienam,” teic vadītāja. „Tagad daudz bērnu ģimenēm plusi ir ļoti lieli. Ir tādas ģimenes, kuras kā palīdzību uztver tikai to, ko saņem naudā, bet atbalstu citā veidā nesaredz, piemēram, atļaidi transporta nodoklim, degvielu, ko var iegādāties lētāk, ir mazāks rēķins par elektroenerģiju, autobusu bērniem ir atlaides, tāpat lētākas ir biļetes uz koncertiem, izrādēm.

Tajā pašā laikā ģimenēm, kurās ir divi bērni, varbūt klājas pat grūtāk, jo atspaida nav nekāda. Tāpat man vienmēr netaisnīgi šķitis tas, ka valsts bērnus šķiro un katram maksā citu summu. Visi bērni ir vienādi.

Pirms pāris gadiem biedrībā bija ģimene, kura saņēma dažādus pabalstus, tai bija arī trūcīgās statuss. Kad mammai piedāvāju strādāt, viņa atbildēja, ka tad iznāk mazāk naudas, arī statusu un zināmās privilēģijas viņa zaudēs. Ģimenes pie palīdzības ir pieradušas, bet es uzskatu, ka tai vajag kādu termiņu, liekot par pienākumu sameklēt darbu.

Nevar izcelt, ka tieši daudz bērnu ģimenēm ir grūtāk, jo vienmēr tā nav. Ģimenēm ar vienu vai diviem bērniem var klāties vēl grūtāk, jo apstākļi var būt visdažādākie, bet tās neieklājais nekādā statusā. Valstī nav padomāts par tādu situāciju, ka mamma vai tētis ir invalīds un ģimenē aug vesels bērns. Arī viņiem nav nekādas palīdzības. Izteik no invaliditātes pensijas un vēl audzina bērnu.”

SADZIRD TAD, JA IZJŪT

Vadītāja uzskata: šajā situācijā viens nav cīnītājs. Jābūt kādam līderim vai organizācijai, kas prot problēmas noņņot līdz valdībai. „Paši ministri un deputāti nav ieinteresēti. Latvijas Daudz bērnu ģimeņu apvienībā ilgi cīnījāmies par kartēm *Trīs plus* ģimenēm. Ilgi mūsos neieklausījās, bet, tiklīdz Saeimā sāka strādāt deputāti, kuriem pašiem ir trīs bērni, mūsu ierosinājums tika sadzirdēts.”

VIEDOKĻI

Mazturīgo iedzīvotāju skaits šogad būtiski pieaudzis, pārsniedzot 40 000 cilvēku, tā televīzijā izteicies Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis Gints Kaminskis. Pērn tādi bijuši vairāk nekā 24 000. No 2023. gada valsts varētu pašvaldībām palīdzēt mazturīgos nodrošināt ar mājokļa pabalstiem.

Kāda ir šo ģimeņu situācija? Vai pabalsti reizēm nav runga ar diviem galiem? Kā nabadzību mazināt?

Nolūks – atbalstīt, nevis pilnībā nodrošināt

• **Madara Brūkle,** Kuldīgas novada sociālā dienesta sociālās palīdzības nodaļas vadītāja:

KO VAR SAŅEMT?

– Trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusu piešķir saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu un Ministru kabineta noteikumiem par materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālo palīdzību. Trūcīgās statusam atbilst ģimene ar ienākumiem līdz 272 eiro pirmajai vai vienīgajai personai un līdz 190 eiro pārējām. Savukārt par maznodrošinātu atzīstama ģimene, kuras ienākumi nav augstāki par 354 eiro pirmajai vai vienīgajai personai un 248 eiro pārējām. Ģimenei nevar piederēt likumā noteiktis īpašums un naudas uzkrājums.

Svarīgākais, kas pašvaldībai jānodrošina, ir garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsts jeb nauda minimālajiem ikdienas izdevumiem un mājokļa pabalsts. GMI pabalstam pagājušogad izlietoti 59 tūkstoši eiro, mājokļa pabalstam – ap 290 tūkstošiem. Mājokļa pabalsts ir vispieprasītākais, un pagājušogad Kuldīgas novadā to saņēmuši 1778 cilvēki.

ĒĻONIS BIEŽI IR CITUR

– Gribas uzsvērt, ka sociālā palīdzība ir palīdzība, nevis pilnīgs nodrošinājums. Ja cilvēkam ir finansiālas problēmas, risinājums tomēr jārod pašam. Materiālāji palīdzībai nozīme ir tad, kad patiešām ir krīze: ja cilvēks nav nedēļu ēdis, viņš nevarēs izdomāt, kā sakārtot dzīvi kopumā. Ļoti tipiskas ir īslaicīgas finansiālas problēmas. Pozitīvi, ka ir tādi iedzīvotāji, kuri vērsās pēc palīdzības, nelaujot naudas grūtībām samīzēt. Skumji atzīt, bet mūsdienu dzīves steiga ir sabiedrības augstajās prasībās tieši finansiālās grūtības ir par pamatu daudzām sociālajām problēmām: vardarbībai, likumpārkāpumiem, atkarībai, slimības nearstēšanai, ģimenes izjukšanai, skolas neapmeklēšanai utt. Tas pierāda, ka materiālā palīdzība nevar būt vienīgais atbalsta veids.

ĻEVĪESTS DAUDZ PĀRMAIŅU

– Šis gads mūsu jomā bijis izmaiņām bagāts. Janvārī mainīta sociālās palīdzības sistēma: mainīti mērķis, paaugstināts GMI un trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis. Februārī, ņemot vērā valsts izstrādātos algoritmus, pašvaldība paaugstināja maznodrošinātas ģimenes ienākumu sliekšni. Nākamās pārmaiņas nāca jūlijā – spēkā stājās mājokļa pabalsta aprēķināšana pēc valstī vienotas formulas. Tieši tas iedzīvotājiem radījis vislielākās neskaidrības. Darbiniekiem joprojām nākas ieguldīt milzīgu darbu skaidrošanā, kāpēc nav tā kā iepriekš. Lielākā daļa sociālās palīdzības pieprasītāju šo pabalstu ir saņēmuši gada pirmajā pusē, un paredzams, ka skaidrošana turpināsies

arī jaunajā gadā, kad iedzīvotāji pēc palīdzības nāks atkārtoti.

Tagad mājokļa pabalsts atbilst katras ģimenes finansiālajām iespējām un individuālajām vajadzībām. Diemžēl daudzas vairs nevar to saņemt. Darbinieki regulāri uzklausa neapmierinātību, reizēm pat apvainojumus. Cilvēkus var saprast, jo katru gadu viņi saņēma noteiktu summu, bet pēkšņi darbinieks skaidro, ka ģimenes ienākumi ir lielāki par izdevumiem mājoklim, tāpēc šos izdevumus tā var segt pati.

Jūlijā spēkā stājās administratīvi teritoriālā reforma, kas iedzīvotājos radīja nesaprašanu, jo Alsungas, Skrundas un Kuldīgas novads tika apvienots, bet sociālā palīdzība uztur nemainījās. Tikai no oktobra ir spēkā jaunie noteikumi. Tagad pabalstu veidi un summas ir vienādas visā novadā.

Daiga Bitiniece,
Inta Jansone, Katrīna Blaua

Tā nav vieta, kur nākt pēc algas

• **Mirdza Raga,** Skrundas speciāliste darbā ar sociālo palīdzību:
– Rīt astotais gads, kopš to daru. Sociālais darbinieks no laika gala tiek uzskatīts par pabalstu dalītāju. Mūsu profesijai attīstoties, ir audzis arī pakalpojumu klāsts, un sociālais dienests noteikti vairs nav vieta, kur kā algas dienā tikai atmākt pēc naudas. Tagad man strādāt ir vieglāk, jo jāraugās tikai pēc tā, kas rakstīts uz papīra, jo katru pabalstu maksā pēc valsts vai pašvaldības noteikumiem.

Tam, kurš nonācis grūtībās, ir tiesības saņemt sociālo palīdzību. Tas ir naudas vai mantisks pabalsts, ko piešķir pēc materiālās situācijas novērtēšanas. Likumā ir noteikts garantētā minimālā ienākuma un mājokļa pabalsts. Vēl ir papildu pabalsti, kurus pašvaldība nosaka savos saistošajos noteikumos. Vasarā notika reģionālā reforma. Katras pārmaiņas ikviena cilvēka dzīvē rada neziņu, bailes, stresu un neapšaubāmi arī gaidas. Apvienojoties Alsungas, Skrundas un Kuldīgas novadam, tika veidoti arī jauni noteikumi. Izdarītais liels darbs, lai iegūtu iedzīvotājiem labvēlīgāko rezultātu.

Atskatoties uz pagājušo gadu, kad dzīvojām atsevišķi, skaitīji ir dažādi. 2020. gada beigās Skrundas novadā bija reģistrētas 132 maznodrošinātas un 262 trūcīgas personas. Alsungas novadā, kur iedzīvotāju ir aptuveni trīs reizes mazāk, arī palīdzības saņēmēji attiecīgi bija 20 maznodrošināti un 48 trūcīgi cilvēki. Kuldīgas novadā palīdzību lūguši 1354 maznodrošināti un 1332 trūcīgi cilvēki.

Vai pēc reformas iedzīvotāji kaut ko ieguvuši? Mani klienti noteikti. Līdz šim Skrundā nebija pabalsta veselības aprūpei. Tagad trūcīgie un maznodrošinātie tādu var saņemt – iesniedzot maksājuma dokumentus, var atgūt līdz 250 eiro gadā. Tas tiešām ir liels atbalsts tiem, kuri slimo un pērk medikamentus.

Skumīgi, ja kāds šo pabalstu uztver kā sev paredzētu peļņu. Citreiz atnāk un saka, ka grip tūs 250 eiro, kas viņam pienākas. Tad nākas skaidrot, ka vispirms jāaiziet pie ārsta. Bieži klienti sūdzas, ka viņi visu naudu iztērē dakteriem un zālēm, bet, aicināti atnest čekus un citus dokumentus, nevar to izdarīt, jo patiesībā pie ārsta nav bijuši gadiem. Prieks, ka Skrundā saglabājus ēdināšanas pabalsts bērnu darza bērniem ne tikai no trūcīgiem un maznodrošinātām, bet arī daudz bērnu ģimenēm.

Neapšaubāmi par pabalstu sistēmu sabiedrībā valda dažādi uzskati. Tiem, kam dod, vienmēr liekas, ka vajadzētu saņemt vairāk. Citreiz nākas dzirdēt, cik grūti iztikt ar garantēto minimālo ienākumu pabalstu, kas pašlaik ir 109 eiro mēnesī. Ir reizes, kad atļaujos pateikt, ka strādājot var nopelnīt vairāk. Rodas sajūta, ka vienai daļai tā ir ērtāk – saņemt pabalstu un dzīvot tālāk. Protams, dažreiz cilvēkam ir īslaicīgas problēmas. Ir patikami strādāt ar tādu klientu, kurš ir ieinteresēts ātrāk savā dzīvē kaut ko mainīt.

Nupat visā valstī mainījusies mājokļa pabalsta piešķiršana. Pie tā grūti būs pierast tieši Skrundas iedzīvotājiem, jo līdz šim gadā piešķirām noteiktu summu. Kuldiģā cilvēki jau agrāk nesa pierādošus dokumentus. Kopā strādājot, arī Skrundā būs jāpierod pie jaunās kārtības.

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts Kurzemnieks.

Palīdzēt tiem, kam to vajag visvairāk

• **Sandris Sabajevs,** Ministru prezidenta preses sekretārs:
– Valdības darba galvenais mērķis ir iedzīvotāju labklājības palielināšana. Tas ir panākams, attīstot ekonomiku un iegūstot ārvalstu investīcijas, veicinot jaunu darbavietu veidošanu un vienmērīgu novadu attīstību.

Uz šī mērķa sasniegšanu ir vērsta neapliekamā minimuma un minimālās algas palielināšana, vedā industrializācija eksporta atbalstam, administratīvi teritoriālā reforma, kā arī nozīmīgas pārmaiņas izglītībā un veselības aprūpē. Viena laikus Labklājības ministrija izstrādā tūlītēju rīcību sociālekonomiskā nevienlīdzības un nabadzības riska mazināšanai. Kopumā virzāmiem uz to, lai mainītu pieeju pabalstu sistēmai, lai palīdzību mērķēti sniegtu vismazāk aizsargājām grupām.

Jāuzsver, ka Covid-19 pandēmijas laikā šīs grupas tiek atbalstītas, piemēram, gada pirmajā pusē ģimenēm izmaksāts 500 eiro pabalsts par katru bērnu, pensionāriem un cilvēkiem ar invaliditāti – 200 eiro. Nupat Labklājības un Ekonomikas ministrija ir piedāvājusis strauji ergoresursu cenu kāpuma dēļ palielināt atbalstu nabadzības riskam pakļautajiem pēc pašreizējā regulējuma. Labklājības un Finanšu ministrija vienojušas senioriem, kas potēti pret Covid-19, izmaksāt 20 eiro no novembra līdz martam, lai kompensētu ergoresursu sadārdzinājumu.

Nabadzības riska mazināšanā iesaistītas arī pašvaldības, kurām mazaizsargātajiem cilvēkiem jāsniedz sociālā aprūpe un palīdzība.

Šogad līdz oktobrim Kuldiģas novadā ir:

- 1065 trūcīgas ģimenes,
- 335 maznodrošinātas.

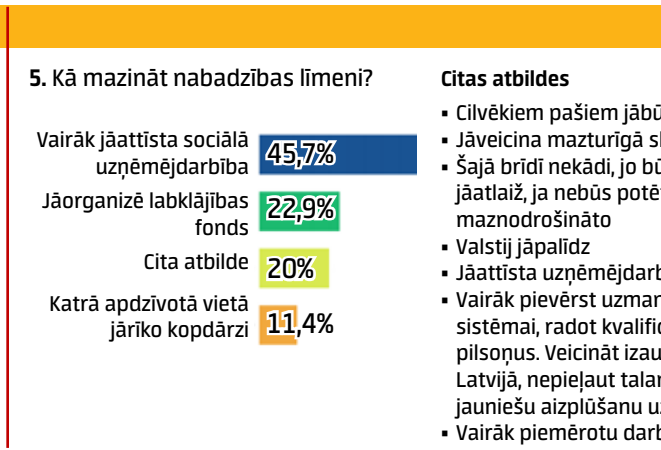
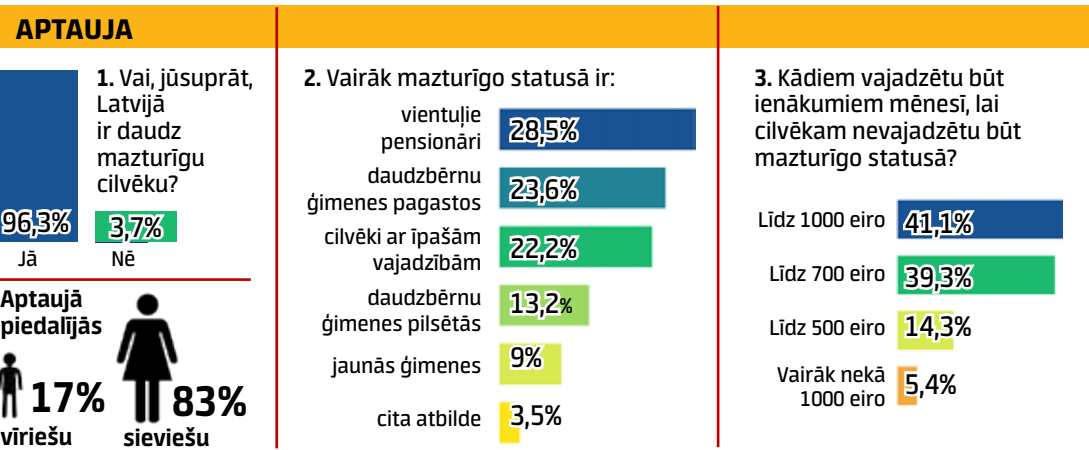
Pērn Alsungā:

- 40 trūcīgu ģimeņu,
- septiņas maznodrošinātas.

Pērn Skrundā:

- 211 trūcīgu ģimeņu,
- 69 maznodrošinātas.

Vieta	Trūcīgas ģimenes statusus		Maznodrošinātas ģimenes statusus	
	1. janv.–30. jūn.	1. jūl.–1. okt.	1. janv.–30. jūn.	1. jūl.–1. okt.
Ēdole	37	21	12	10
Laidi	28	11	11	-
Pelči	16	8	7	3
Rumba	27	17	7	1
Snēpēle	12	6	4	1
Kurmāle	37	10	23	10
Vārme	37	13	5	4
Kabile	23	12	11	2
Īvande	15	8	3	1
Turlava	21	10	3	2
Renda	18	7	2	-
Padure	21	10	9	9
Gudenieki	35	17	3	1
Kuldiģa	211	107	92	48
Alsunga	31	17	8	2
Skrunda	143	79	30	11

Citas atbildes

- Cilvēkiem pašiem jābūt uzņēmīgākiem
- Jāvēicina mazturīgā slāņa izglītošana
- Šajā brīdī nekādi, jo būs daudzi cilvēki jāatlaiz, ja nebūs potēti. Tātad būs vairāk maznodrošināto
- Valstij jāpalīdz
- Jāattīsta uzņēmējdarbība pagastu centros
- Vairāk pievērst uzmanību izglītības sistēmai, radot kvalificētus, darbspējīgus pilsoņus. Veicināt izaugsmes iespējas Latvijā, nepieļaut talentīgu un spējīgu jauniešu aizplūšanu uz lielāku darba tirgu
- Vairāk piemērotu darbavietu visām sociālajām grupām. Tādas, kas piemērotas pēc izglītības līmeņa, darba laika un atrašanās vietas pieejamības
- Valstiskā līmenī jāpaaugstina piemaksa pie pensijas par darba stāžu
- Maksāt pienācīgu algu un palīdzēt atrast mājokli
- Jāsamazina nodokļi, arī PVN pārtikai
- Jābūt labākai algai – līdz 1000 eiro uz cilvēku
- Nezina
- Būtišķi jāpalielina pabalsti gan pensionāriem, gan invalīdiem, sākot ar trešo grupu, un bērnu pabalsts par vienu bērnu

„Audējiem tie sapņi ir bezgalīgi”

Kuldīdzniece DAIGA JANSONE ir visā Kurzemē pazīstama audēja – viņa auž jau vairāk nekā 30 gadu, vada studiju *Varavīksne* Kuldīgā, pulciņus Padūrē un Alsungā.

D.Jansone beigusi Kuldīgas 2. vidusskolu, kur pirmās mācības bijušas pie skolotājas Skaidrītes Reķes. Nodarbības tā aizrāvušas, ka meitene jau tad zinājusi – dosies uz Liepājas Lietišķās mākslas vidusskolu (tagad Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolu) apgūt audējas arodu. Liepāju esot izvēlējusies vecāku iespaidā, jo abi bijuši pinēji un bieži braukuši tur uz gadatirgiem. Tur arī viņa iepazinusi lietišķo mākslu un gribējusi to apgūt profesionālā līmenī. D.Jansone atgriezies Kuldīgā, jo no *Varavīksnes* tālaika vadītājas Rītas Sīles saņēmusi darba piedāvājumu pēc tam, kad viņa Daigas darbus redzējusi izstādē Liepājā. Tā pēc skolas beigšanas Daiga sākusi vadīt *Varavīksni*, kur jau 31 gadu vada nodarbības gan jaunākiem, gan vecākiem interesentiem.

„Aušana jau ir pats pēdējais, foršais, relaksējošais darbs – grūtākais ir līdz tai nonākt.”

Ko *Varavīksnē* aužat?

Visu, kas vien ir izaužams, sākot ar lina dvieļiem, segām un galdautiem. Arī brunčus un grīdas tepikus. Man patīk pats process, patīk darināt skaistas lietas. Pašlaik strādāju pie spoguļsegas, kurā katra puķīte jāieauz savā krāsā. Darbs jāiegulda daudz, bet rezultāts vienmēr atmaksājas.

Vai jums ir mīļākie toņi vai raksti?

Tos ietekmē gadalaiki. Taču neatkarīgi no gadalaika man krāsas vienmēr būs spilgtas. Cenšos vērot, kāds krāsu salikums tai brīdī, kad aužam, ir dabā, un līdzīgas atspoguļojas seģenēs.

Ko citi izvēlas aust?

To, ko kopā izdomājam. Tie ir galdauti, segas vai kas cits. Dominē kolektīvā interese, ko visiem gribas tajā brīdī uzaust. Tie, kuri vēlas, tūlīt paši piesakās. Iepriekšējā gadā vairāk mēģinājām atdarināt seģenes no simt gadu veciem paraugiem. Bija tādi cilvēki, kuri gribēja ielikt visu savu mīlestību, lai precīzāk izaustu paraugu, un tad pa vairākiem arī seģenes noaudām.

Kā studija iztur pandēmijas laiku? Vai cilvēki mainījušies?

Mēs esam viens no tiem kolektīviem, kas nevar teikt, ka pandēmijai bijusi ļoti liela ietekme. Izjutuši jau esam, jo tik bieži kā agrāk tikties vairs neiznāk. Agrāk visi nācām uz studijas sanāksmēm, pārrunājām nākamās darbus, bet tagad par svarīgām lietām sazināties vatsapā. Ir arī mainījies laiks, kad kurš nāk aust. Cits no rīta, cits vakarā, cits pēcpusdienā – studijā

Kuldīgas lietišķās mākslas studijas *Varavīksne* vadītāja Daiga Jansone pie lielajām stellēm, aužot spoguļsegu.

esam tikai viens vai divi cilvēki. Taču tas, ka visi nevaram būt te, mūs neietekmē – darbība nav apstājusies. Pēdējā laikā no kolektīva aiziet daudzi vecie audēji, un tas mums ir diezgan sāpīgi. Pašlaik mums palikusi tikai viena audēja no vecā gadagājuma, kura šogad svinēja 80. jubileju. Pārējie audēji ir jaunāki. Tie, kuriem bērni izauģuši un devušies savu ceļu, atgriežas un auž. Varētu teikt, ka mums ir tāds vidējās paaudzes kolektīvs.

Vai kopš laika, kad beidzāt skolu, aušanas tendences ir mainījušās?

Varavīksnē esam palikuši pie visām vecajām metodēm. Zinu, ka daudzas studijas aizgājušas uz jaunradi, bet nemāku teikt, vai tas ir veiksmīgi vai ne. Taču mums ir ļoti strādāt vecajā tehnikā, un ar to jauno mēģinām neizrauties. Vēl joprojām cenšamies atdarināt vecus aušanas paraugus, kuri saglabājušies, un tiem tā jaunrade nemaz nav nepieciešama.

Procesu jau grūti izstāstīt. Mēs skici izveidojam ar papīru un zīmuli, lai gan ir arī datorprogrammas, bet es uzskatu, ka jāmāk arī pašam to rakstu uzzīmēt, jo tikai tā vislabāk var saprast, kā tas veidojas. Kad uzzīmējam rakstu, sākam to atvasināt līdz aušanai. Tad uzmetam, sakombinējam diegus, uzvelkam, un tālāk jau notiek nītošana un šķietošana. Ir diezgan ilgi, kamēr tiek līdz pašai aušanai.

Kādus materiālus izvēlēties?

Mēs vēl strādājam ar Baltkrievijas spoļišu kokvilnas diegiem, kurus mums piegādā. Izmantojam arī vietējo dziju. Iegādājamies vilnas fabrikā *Pāces dzirnavas* Dundagā.

Cik dzija maksā?

Tagad grūti tās cenas saprast –

kovida pandēmijas laikā šis tas mainījies, taču parasti kilograma dzijas maksā ap 25 eiro, bet tas jau atkarīgs, no kurienes dabūts un cik dārgi to pārdod. Katrs pats izdomā, kādu krāsu un šķiedru diegus grib savā darbā, tad sameklē toņus.

Vai darbus pārdodat?

Protams, tie tiek gan pārdoti, gan dāvināti. Šogad sakarā ar pandēmiju dome atļāva aizbraukt uz Hanzas dienām Rīgā – piedalījāmies tirziņā ar saviem audumiem. Tāpat mūsu darbi piedalās lielajās izstādēs Latvijā, kur bieži tiek izpārdoti. Pagājušogad tika izlikti Mencendorfa namā. Galvenā nav tā pārdošana – gribam jau arī citiem pārdot, kā un ko tad Kuldīgā aužam, tāpēc labi ir piedalīties izstādēs.

„Lai gan ir datorprogrammas, mēs sākam skici veidot ar papīru un zīmuli. Jāmāk rakstu uzzīmēt pašam – tikai tā var saprast, kā tas veidojas.”

Kādās izstādēs darbi bijuši?

Katru gadu lielajā tautas lietišķās mākslas izstādē, ko organizē Nacionālais kultūras centrs. Vēl ir bijušas arī Liepājā un Rīgā, Kuldīgas Mākslas namā bija lielā segu izstādē, uz kuru savas segas veda no visiem Latvijas novadiem.

Vai piedalāties gadatirgos?

Jā. Zēl tikai, ka pandēmijas dēļ otro gadu daudzi nenotika. Taču visur, kur vēl tiekam, noteikti piedalāmies.

Vai ir kādi sapņi, kurus vēl nesat piepildījuši?

Audējiem tie sapņi ir bezgalīgi – vienmēr gribas izaust visvissādas segas. Vienīgā problēma ir laiks, jo aušana aizņem ļoti daudz laika. Katrā ziņā ir, uz ko tiekties, jo sapņu ir daudz. Esmu atradusi vienos laukos simtgadīgu vilnas segu, ko gribēju atdarināt, taču atkal vajadzīgs laiks, lai piemeklētu īstos toņus. Izdarīt jau var, tikai vajag pieķerties un sākt darīt. Tas ir viens no sapņiem, kuru gribētu realizēt. Studijā viena meitene speciāli meklēja simtgadīgu seģeni no Kolkas, ko pašreiz auž, un tā ir ļoti interesanta. Sapnis ir iet uz veco paraugu atdarināšanu, parādot, ka mēs vēl to varam.

Kāda ir atšķirība starp vecradi un jaunradi?

Nu, jauns skaitās tāds, kas tagad, nesen izdomāts. Tie var būt kādi jauni paņēmieni, tehnikas. Tāpat par jaunradi sauc jaunas idejas, krāsas, rakstus – dizainu. Lietišķās mākslas studijā *Kamolītis* Alsungā un aušanas pulciņā Padūrē nāk vairākas jaunās meitenes, kuras visādas idejas un paraugus meklē sociālajā vietnē *Pinterest* un ko līdzīgu mēģina uzaust. Viņas aušanu pie manis apgūst no paša sākuma, pirmās idejas rodot *pinterestā* – tas skaitās, ka auž jaunradē. Tagad viņām bija ideja – izaust plecu lakatus, kas apvienoti kopā ar austu jostīņu. Tas arī man ir kas jauns.

Vecrade ir kas tāds, kas augs pirms daudziem gadiem, – tie paši simtgadīgie paraugi. Tad kārtīgi izpētām un izzīmējam vecos rakstus, cenšamies izdomāt, kā tos var ielikt stellēs, lai nonāktu līdz aušanai. Vecajām seģenēm iznāk pilnīgi skaaties, kā katrs tas diedziņš ir likts un

šauts, skaitīt un pētīt, cik diedziņu raksts iet pa augšu, cik pa apakšu, lai beigās iznāktu tieši tāds, kāds uz šīs seģenes. Tas ir diezgan sarežģīti.

Cik ilgi viena seģene jāauž?

Šo jautājumu mums uzdod, un uz to vienmēr grūti atbildēt, jo rakstu zīmēšana vien aizņem diezgan daudz laika. Pēc tam visi tie aprēķini un diegu meklēšana, darbs pie stellēm – tas ir diezgan laikietilpīgi. Aušana jau ir pats pēdējais, foršais, relaksējošais darbs – grūtākais ir līdz tai nonākt. Laiks tādēļ ir nenosakāms, jo citam tās var būt divas nedēļas, citam mēnesis, citam tikpat labi trīs mēneši. Piemēram, meitenei, kas atdarina Kolkas segu, pagāja vesels mēnesis ar sagatavošanu, līdz viņa tika līdz aušanai. Mēs esam atdarinājušas lielos Alsungas lakatus, es pati – Skrundas lielo lakatu. Tad vēl seģenes, kas izplatītas visā Kurzemē. Tām nav konkrēta novada vai pilsētas, no kuras tās nāktu.

„Manus mīļākos toņus ietekmē gadalaiki. Taču krāsas vienmēr būs spilgtas.”

Cik lieli šie darbi bija?

Lielie lakati ar visām bārkstīm bija 180 x 180 centimetru, bet sūtiem ir arī mazāki: 90 centimetru plati un 110 centimetru gari. Tāpat mazie četrkantīgie lakati, kas ir 150 x 150. Izmēri ir visādi.

Kā kļūvāt par pulciņu vadītāju Padūrē un Alsungā?

Padūrē pulciņam *Andava* drīz būs desmit gadu jubileja. Tur mani uzaicināja par vadītāju pirms septiņiem gadiem. Sākumā nemaz negribēju piekrist. Domāju: aiziešu, pastrādāšu gadu, līdz atradīšu kādu jaunu, bet tā arī paliku. Vispār nemaz nav tik daudz audēju, kas tādas nodarbības pasniegtu. Man ir zvanījuši arī no Pāvilostas, taču tam nepiekritu. Pulciņu *Kamolītis* Alsungā vadu no 2009. gada. Nupat esmu pieslēgusies vēl vienam pulciņam Alsungā, kur mācu aust jaunām meitenēm. Faktiski visi Kuldīgas novada audēji ir manu pulciņu dalībnieki. Kāpēc tik maz audēju ir mūsdienās? Domāju – tādēļ, ka izglītības sistēma ir citāda nekā tad, kad mācījies es. Tā, kā agrāk mums mācījās aust, tagad nemāca.

Vai uz pulciņu Padūrē nāk arī jaunas meitenes?

Jā, ir vairākas jaunietes. Tur vecāka gadagājuma audēja tikai viena. Bet pārsvarā nāk vidējā paaudze. Pieredzējusi audēja bija Vilma Segliņa, kura nāca uz *Varavīksni*, ļoti daudz noderīgu padomu deva, taču arī viņa no studijas aizgājusi. Cik paši informāciju par aušanu esam uzzēmuši, ar to arī strādājam un nododam tālāk jaunajiem.

Amanda Gustovska
Daigas Jansones arhīva foto

SARUNA AR JUBILĀRI

Katra citādāka, bet pacilājoša

Kuldīgas māksliniece un pasniedzēja Ieva Vītola-Lindkvista 28. oktobrī svinēs 63. dzimšanas dienu.

„Lai arī gadu skaitlis kļūst arvien lielāks, šīs dienas vienmēr ir priecīgas un pacilājošas. Šogad emocijas ir vairāk neitrālas, jo skaitlis 63 nav ne maz, ne daudz, ne apaļš,” tā Ieva apraksta savas izjūtas.

Bērnību viņa pavadījusi Jelgavā, skolas gaitas sākot Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolā, vēlāk Latvijas Mākslas akadēmijā, kur apgūvusi mākslas pedagogiju. Pēc tam aizbraukusi dzīvot Dānijā un strādāt par pasniedzēju Orhūsas Mākslas akadēmijā, kur satikusi savu otro vīru un nodzīvojuši 12 gadus. Pēdējos desmit gadus viņa Kuldīgā kopā ar vīru Oli vada mākslas studiju M22.

IZJŪTAS UN SVINĪBAS – TIK DAŽĀDAS

Ieva stāsta, ka, gadiem ejot, izjūtas noteikti mainījušās. Ir bijušas gan ļoti gaidītas dzimšanas dienas, gan vienaldzīgākas. Arī svinības katru gadu citādākas: „Ir bijušas kārtīgas ballītes, kad esmu saaicinājusi visus radus un draugus, kas dzīvo tepat tuvumā, arī draudzenes no Liepājas un Rīgas. Pēdējos gadus dzimšanas dienas esam svinējuši divatā ar vīru, pavakarīņojot restorānā *Bangeris*.”

Ieva saka – šogad tam traucē kovida pandēmija un mājsede, taču nelielas svinības ģimenes

lokā gan būs: „Mani apsveikt atbrauks meita ar mazmeitu. Lai arī situācija valstī ir, kāda ir, divas ģimenes vēl satīkties drīkst. Šoreiz gatavošu jēra gaļu. Gandrīz katru gadu cenšos pagatavot ko neierastu un gardu, bet viena noteikta ēdiena gan nav. Taisu to, kas visvairāk kārojas vai ir tas garšīgākais, kas veikalā pieejams.”

GAN ĀRZEMES, GAN ZUPA PAGALMĀ

„Atmiņā palikušas tādas īpašas reizes. Pirmā, kas nāk prātā, ir 40. dzimšanas diena, kad biju aizbraukusi uz Parīzi. Atceros, ka 50 gadus nosvinējām Barselonā. Ļoti skaista dzimšanas diena bija tad, kad man palika 60. Tad ciemos atbrauca lielākā daļa draugu, kurus nebiju satikusi ilgi. Tā jau vienmēr ir, ka gadās visādas problēmas, kādēļ atbraukt nevar, bet uz apaļo jubileju gan ļoti daudzi atrada laiku, lai atbrauktu un apsveiktu, un par to bija liels prieks.”

Ievai vienmēr atmiņā paliks tas, kā viņa laukā lielā katlā vārījusi skābeņu zupu: „Gribēju ko pasūtīt no kafejnīcas *Marmelāde*, prasīju padomu saimniecei Dacei, kura ieteica vārīt laukā zupu, ko turpat arī pasniegt. Vārījām vairākas stundas, un beigās sanāca ārkārtīgi garšīga. Tā bija kā jubilejas delikatese. Vēl

Kuldīgas māksliniece Ieva Vītola-Lindkvista pirms dažiem gadiem 60. jubilejā.

bija ļoti garšīgs saldais ēdiens no *Marmelādes*. Tā tiešām bija garda dzimšanas diena, kas palikusi atmiņā visiem viesiem.”

MUŠMIRĪTE UN OKTOBRA ZIEDI

Apsveikumi bijuši visādi, taču vismīļākā dāvana saņemta bērnībā, un to Ieva atceras vēl šodien: „Dzimšanas dienās mamma vienmēr cēla galdā tālaika garšīgāko ēdienu – rasolu. Viņa vienmēr priekš manis bija saglabājusi vienu tomātiņu. Rasola bļodas vidū ielika novārītu olu, nogrieza tomātiņam pusi un uzlika olai virsū kā cepurīti. Tomātu pārklāja ar baltiem krējuma punktiņiem, un izskatījās pēc smukas mušmirītes. Apkārt tika apkaisītas pāri palikušās dillītes, kas izskatījās pēc sūniņām. Tas likās tik skaisti – fantastiski! Tā bija pati mīļākā dāvana.

Tagad man kā oktobra bērnam mīļākais un skaistākais apsveikums ir mārtiņrozēs un krizantēmas. Šie ziedi jebkurā krāsā

sagādā visvairāk prieka.”

JĀMĀCĀS IEPAZĪT SEVI

Lielus mērķus dzimšanas dienās Ieva neizvirza, taču noteikti apsola sev izdarīt ko tādu, kas sagādā prieku: „Vienu gadu uzņēmēju mandalu. Bija forša sajūta, ka esmu sev veltījusi mazliet laika. Sapņi vienmēr ir ļoti daudz. Pašreiz ir vēlme saglabāt labu veselību un možu prātu, būt pozitīvai, cik vien iespējams šajā grūtajā laikā. Neteikšu, ka, skatoties uz visu, kas pasaulē notiek, būt pozitīvam ir viegli.”

Dzīves atziņa esot viena un vienkārša. Viņaspriekš, galvenais ir iepazīt pašai sevi: „Tas ir mūsu katra lielākais un svarīgākais uzdevums – pašam sevi iepazīt un izzināt. Uzdot sev jautājumus: „Kāpēc es šeit esmu? Kāds ir mans uzdevums? Ko mana dvēselē šajā pasaulē kāro visvairāk?” Tas ir sarežģīts un nebeidzams darbs – sevis iepazīšana. Es 63 gadu vecumā sevi vēl līdz galam iepazīt neesmu, taču

uz to eju, darbojoties mākslas terapijā. Uzskatu, ka viss mainās un nav tādas vienas teorijas, pēc kuras var dzīvot tā, lai būtu labi. Ir dažādi periodi. Mainās arī tas, kas tieši tobrīd aktuāls un svarīgs.”

IEDVESMO CILVĒKI, DĀRZS UN CEĻOŠANA

Vislielāko iedvesmu Ievai sniedz darbs ar cilvēkiem: „Man vienmēr šķietis interesanti, kā darbojas citi. Ar tiem, kas nāk pie mums uz mākslas terapiju gleznot, vienmēr cenšos komunicēt vairāk, ne tikai formāli. Parunājot ar viņiem pēc vairākiem gadiem, ir ārkārtīgi interesanti redzēt, kā viņu domas mainās, kādas atziņas viņi ieguvuši. Man patīk satikt tādus cilvēkus, kurus sajūtu kā līdzīgi domājošus. Tādus, kuriem ir līdzīgas intereses un dzīves filozofija.”

Vēl kā aizraušanos Ieva min dārzkopību: „Man patīk darboties dārzā. Pēdējo gadu vēlme ir izveidot savu sapņu dārzu, taču tas prasa laiku un gribasspēku. Lēnām uz to eju, taču vēl ir daudz, ko darīt.” Sapņi, ko vēl Ieva gribētu piepildīt, saistās ar ceļošanu: „Gribētu aizceļot uz Amsterdamu, apskatīt Van Goga muzeju. Iedomājos, ka tādā vēlā manas dzimšanas dienas laikā tur varētu būt ļoti skaisti. Esmu daļu no sapņiem piepildījusi – bijusi Portugālē un Spānijā, un tur man ļoti patika.”

Amanda Gustovska
Ievas Vītolas-Lindkvistas
arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Septiņas un četri

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 13. līdz 20. oktobrim piedzimuši 11 bērniņi: septiņas meitenes un četri zēni. Vecāki izvēlējušies šādus vārdus: Keita, Ena, Bekija, Stefānija, Ance, Amēlija, Lemija, Daniels, Martins, Miks Miķelis un Emīls Jēkabs.

DĀRZA DARBI

Ārija
Rudlpa,
agronome

23. oktobris. Stādīšanai diena nav pārāk labvēlīga. Arī augļu un dārzeņu pārstrādei ne visai piemērots laiks. Taču var apstrādāt augsni, iztīrīt siltumnīcas, novākt lapas no zāliena un sakārtot ko citu.

24., 25. oktobris. Sakņu dienas. Novāc vēlos sakņaugus: pastinākus, topinambūrus, mārrutkus. Stāda kokus un krūmus, ziemas ķiplokus un sīpolus. Apstrādā un mēslo augsni ar organiskajiem līdzekļiem; ja nepieciešams, kalķo.

Sakārto komposta kaudzes.

26., 27. oktobris. Ziedu dienas. Stāda tulpes, narcises un citas sīpolpuķes nākamajam pavasarim un vasarai. Ja uz lauka vēl palikušas dālijas, tad laiks tās norakt. Pierok ziemciešu un dekoratīvo krūmu stādus, kas nav iestādīti pastāvīgā vietā.

28., 29. oktobris. Lapu dienas. Novāc puravus un vēlos kāpostus. Vēl var paspēt kokus un krūmus iestādīt mežos un parkos. Var dalīt un pārstādīt hostas. Bet ar dēstīšanu jābūt uzmanīgiem. Nodalīto materiālu drošāk pierakt un stādīšanu atlikt uz pavasari. Viss atkarīgs no mitruma. Un, protams, šajās dienās viss jālaista, ja nokrišņi nav bijuši.

LAIKA PROGNOZE

Vējš uz brīdi pierims

Pieklusušas pirmās pamatīgās rudens vēja brāzmas. Kā jau pierasts šajā gadalaikā, tās var atkārtoties, bet tuvākajās dienās netiek prognozētas.

Meteorologi oktobri raksturojuši kā amerikāņu kalniņus – arī mēneša atlikusī daļa būšot mainīga: no vēsāka laika uz siltāku un otrādi, reizēm būs brāzmas, iespējami intensīvi nokrišņi, parādīsies neliela sniega kārtiņa, kas gan ilgi neturēsies.

Pēc Borfota skalas vējš tiek dalīts vairākās kategorijās. Bezvējš (līdz 0,2 m/sec.) vai vēsmas (0,3–1,5 m/sec.), kad dūmi ceļas stāvus vai mazliet ieslīpi. Viegļā vējā (1,6–3,3 m/sec.) čaukst koku lapas, uz ūdens ir nelieli zvīņveida vilnīši. Lēns vējš (3,4–5,4 m/sec.) kustina sīkos kokus zarus un garu zāli, jūrā ūdens viļņojas, bet mērens vējš (5,5–7,9 m/sec.) kustina tievos zarus, gaisā ceļas putekļi, uz ūdens parādās baltas putas.

Nākamās kategorijas ir mēreni stiprs (8,0–10,7 m/sec.), stiprs (10,8–13,8 m/sec.) un ļoti stiprs vējš (13,9–17,1 m/sec.), kad, sākot ar galotnēm, pakāpeniski lokās koku lielie zari un pats stumbrs, zāle un labība liecas līdz zemei, veidojas arvien lielākas viļņu grēdas, to šalkoņa pāriet dunoņā, un pēdējā fāzē cilvēks izjūt stipru pretestību. Par vētraiņu laiku sauc tādu, kad vēja ātrums ir 17,7–20,7 m/sec., liecas lieli koki, pret vēju grūti pāiet, tālu no krasta dzirdama ūdens bangu dunoņa. Vētra sākas ar 20,8–24,4 m/sec. Meteocentri tad izplata jau oranžo brīdinājumu, kad jābūt diezgan piesardzīgiem, jo tiek lauzti koki, nodarīti bojājumi ēkām, izkustināti viegli priekšmeti. Kā stipra vētra tiek klasificēts vējš 24,5–28,4 m/sec., tiek lauzti ne tikai veci koki vien un nodarīti citi postījumi, jūra ir baltās putas, šlakatas apgrūtinā

redzamību. Ļoti stipras vētras (28,5–32,6 m/sec.) sauc par aukām: lūst resni koki, tiek plēsti jumti, jūrā horizontālā redzamība minimāla. Kad vējš pūš stiprāk par 32,7 m/sec., sākas orkāns. Tiesa, Latvijā šo apzīmējumu lieto reti, lai gan tik spēcīgi vēji ir bijuši. Vēl atceramies 2005. gada janvāri, kad novērojumu stacijas valsts rietumdaļā fiksēja virs 35 m/sec. un tika nodarīti lieli postījumi. Šonedēļ līdz ceturtdienai ļoti stipra vētra bija Liepājas pusē – tuvu 30 m/sec.

Brīvdienās Viduskurzemē vējš pārsvarā mērens, sestdienas vakarā brāzmas var sasniegt 11 m/sec., jūras piekrastē būs stiprākas. Gaisa temperatūra – ap +7 grādiem dienā, līdz +2 naktī. Par dažiem grādiem siltāka izskatās otrdienā. Lieli nokrišņi pie mums nav gaidāmi.

Daina Tāfelberga

Lailas Liepiņas teksts un foto

Turpina iepazīt un vērtēt

Pagājušajā gadā kovida dēļ konkursu *Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva 2020* nevarēja pabeigt, tāpēc tas turpinās, un žūrija dodas iepazīt ieteiktos dalībniekus. Gada nogalē, ja situācija ļaus, laureāti tiks godināti svinīgā pasākumā.

Tūrisma uzņēmējs 2020

Smaržīgi krāšņos ziedus grib lūkot daudzi

Pelču peoniju dārza *Ziedoņi* īpašniece Dagnija Voika žūrijas locekļiem dāvināja sēklas, pamācot, kā izaudzēt stādu: sēkliņas liek podiņā, novieto laukā, pēc pusotra gada izstāda laukā, pēc četriem varēs redzēt, kāds zieds uzplauks. Ja dārkopība nesaista, sēkliņas varot turēt makā – tas nesot finanšu veiksmi.

Peoniju cienītāji visā Latvijā zina, ka vasarā jādodas uz *Ziedoņiem Pelču pagastā*. Tur saimniece Dagnija Voika izveidojusi plašu dārzu, kurā var priecāties aptuveni par 200 šķirnēm.

D.Voika stāsta, ka dārzs tapis 16 gados. Tukšā pļavā pamazām veidota kolekcija. Tagad šķirņu skaits pietuvojies diviem simtiem. Ziedēšanas laiks ir divi mēneši, tad šeit var redzēt peoniju burvību. Esot pat tādi cilvēki, kuri dārzu apmeklē vairākas reizes sezonā, jo visas nezied vienlaikus – ir agrās un vēlās šķirnes. D.Voika: „Sākumā darīju pašas priekam. Doma rīkot Peoniju dārza svētkus radās

pēc tam, kad 2013. gadā šeit paviesojās *Puku draugu saiets* – dienas laikā ieradās pusotrs tūkstotis. Nākamajā gadā atvērām dārzu apskatei, jo kolekcija katru gadu tika paplašināta un cilvēkiem bija interese.”

Dārzniece nodarbojas arī ar selekciju: „Jebkura selekcionāra sapnis ir izveidot savu unikālo ziedu. Ceļš no sēkliņas līdz ziedam ir garš – rezultātu var redzēt tikai pēc pieciem septiņiem gadiem.”

Darba pietiek no agra pavasara līdz vēlam rudenim, bet saimniece atzīst: „Liels gandarījums ir redzēt, ka ar savu aizraušanos varu radīt cilvēkiem prieku.”

Ražotājs 2020

Moderns apģērbs pašiem mazākajiem

Elenas Žerebcovas darinātie bērnu apģērbi.

Kuldīgas apģērbu dizainere Elena Žerebcova izveidojusi zīmolu *Ezekids* – mazuļu tērpus un aksesuārus, kam raksturīga mākslinieciska pieeja un dzīvespriecīgas krāsas.

Izveidota vietne www.ezekids.com, un piedāvājums ir plašs: bodiži, kleitas, bikses, galvas rotas, knopiņu turētāji, grauzāmrinči u.c. Uzņēmējdarbība sākta pirms desmit gadiem, kad Elena pārcēlusies uz dzīvi Kuldīgā. „Studiju laikā dizainēju apģērbus pieaugušajiem un pat nedomāju, ka kādreiz veidošu apģērbus

bērniem. Par pirmajiem saņēmu labas atsauksmes un sapratu, ka jāturpina. Bērnu kopšanas atvaļinājumā darināju tērpus, eksperimentēju, turpināju meklēt un iepazīt savus klientus.” Sākumā šūts meitenēm, tagad arī puīšiem ir, ko izvēlēties. Pircēji pārsvarā esot no Latvijas. E.Žerebcova: „Daļu darīnu pati, bet sadarbojos arī ar šuvējām, kuru darbs atbilst maniem kvalitātes kritērijiem. Šujam no laba auduma, lai apģērbs kalpotu ilgi un to varētu mantot arī jaunākais brālis vai māsa.”

Debija 2020

Pašām savs saloniņš

Kuldīgas frizieres Monta Putniņa un Nansija Freija klientus pieņem skaistuma platformā *Kemona*.

Kuldīgā, Dzintaru ielā, atrodas skaistuma platforma *Kemona*. Tur darbojas frizieres Monta Putniņa un Nansija Freija, un viņu klienti ir gan sievietes un vīrieši, gan bērni.

Monta un Nansija apmeklējušas kvalifikācijas celšanas kursus, un, braukājot uz Rīgu, radušies ideja par kopīgu salonu. Monta: „Secinājām, ka abas esam uz viena viļņa – vēlamies saloniņu, kurā var nesteidzīgi strādāt, kur nav garas rindas un varam klientam velīt laiku.” Telpas likušas piemērotas, jo abas dzīvo netālu: „Tas ir labi, lai var sadalīt

laiku starp darbu un ģimeni, jo esam mammas.” Savukārt klientiem pluss ir tas, ka šeit nav centra burzmas un var viegli atrast vietu, kur nolikt mašīnu.

Salons durvis vēris 2019. gada 1. maijā. Pirms tam šeit bijis gaļas veikals, tāpēc telpas vajadzējis remontēt un pielāgot skaistumkopšanai. Lielu daļu darba paveikušas pašu rokām, palīdzējuši vīri un draugi. Dizaina idejās dalījušies Baiba Ivanovska. Klientu pietiekot – esot gan kuldīdznieki, gan cilvēki no laukiem vai arī citām pilsētām. *Kemona* ir sava feisbuka lapa.

Skaistumkopšana un veselība 2020

„Lai cilvēki šeit nenāktu”

Podoloģe Anita Meiere ir vienīgā pēdu aprūpes speciāliste Kuldīgā un atzīst, ka Latvijā šādu speciālistu varētu būt vairāk, jo darba ir daudz. Te brauc cilvēki arī no citām Kurzemes pilsētām.

Problēmu novērst – tāds esot podoloģes Anitas Meieres galvenais mērķis ārstnieciskajā pēdu aprūpē.

Viņas klienti ir cilvēki, kuriem ir asinsvadu problēmas, trofiskās čūlas, ieauguši nagi, sēnīšu slimības, varžacis, kārpas un citas kaites. Darāmā netrūkst – klienti pierakstīti jau līdz gada beigām.

A.Meieres darba stāžs ir 11 gadu: „Esmu kuldīdzniece un, beidzot skolu, zināju, ka gribu dzīvot savā pilsētā. Jau vidusskolas laikā sapratu, ka gribu strādāt veselības aprūpē, palīdzēt cilvēkiem. Braucu stāties Latvijas Universitātes Paula Stradiņa me-

dicīnas koledžā mācīties par laboranti, bet pēdējā brīdī pārdomāju. Un savu izvēli ne brīdī nenožēloju.”

Anita strādā arī rehabilitācijas nodaļā slimnīcā, praktizē Aizputē. Kuldīgā, Baznīcas ielā, speciāliste ir savs kabinets, kur viņa pieņem trīsreiz nedēļā. Tur sagādāta moderna tehnika, ir arī pārvietojama aparatūra, lai pēdas var aprūpēt mājās tādam slimniekam, kurš veselības dēļ kabinetu nevar apmeklēt.

A.Meiere ir biedre Latvijas Podologu biedrībā, apmeklē tās rīkotos kursus, tā gūstot jaunas zināšanas, ceļot kvalifikāciju, un apmainās ar pieredzi, satiekot kolēģus.

PĀRDOD

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksisistēmas no ražotāja. Cena: no 6,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (165 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (70 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKTES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 156,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

SIA AJG plus – sazaģētu nomaļā **MALKU**. Tālr. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tālr. 24877409.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu lapkoku un skujkoku **MALKU**, kravā no 2 līdz 5 m³. Tālr. 29974786.

Sausu alkšņa **MALKU**. Tālr. 26383529.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 28766158.

Ziedu **MEDU** – 3 l/18 EUR, šūnu medu – 1 rāmis par 15 EUR. Tālr. 22163980.

MEDU – 3 l/18 EUR – un šūnu medu ar piegādi mājās svētdien, 24. oktobrī. Tālr. 26441406.

KVIEŠUS, auzas. Tālr. 29560864.

Svaigu **CŪKGAĻU** (svilinātu), min. daudzums: 1/4 (20 kg), 2,80 EUR/kg. Bezmaksas piegāde. Tālr. 28890462.

PIENA AIZSTĀJĒJU telņiem. Vairumā atlaižas. Tālr. 25619921.

Koka māju ražotājs SIA Kurland Hus (42103078417) AICINA DARBĀ Aizputes ražotnē:

◆ GALVENO GRĀMATVEDI

Nodrošinām ar labiem darba apstākļiem, ir sociālās garantijas, dzīvesvieta pēc nepieciešamības.

Kandidātiem CV lūdzam sūtīt e-pastā: kurlandhus@inbox.lv.

PĒRK

Vēlos iegādāties **NEKUSTAMO ĪPAŠUMU**, arī bez remonta. Iegādāšos uzreiz. Tālr. 24942347.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tālr. 26544462.

Pērku **MEŽUS**, cirsmas, jaunaudzes, izcirstus meža īpašumus, arī mežu īpašumus ar liegumiem. Tālr. 26844259.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **AIBI** iepērk gaļas šķirnes krustojuma bulļus, teles eksportam. Liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zirgus kaušanai. Kautsvārā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

Briežu **RAGUS**, brauc pakāj. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

SENLAIKU porcelāna un keramikas vāzes, servīzes un dekoratīvus traukus. Tālr. 2995417.

PIRMSKARA grāmatas, žurnālus. Tālr. 20323336.

GRĀMATAS. Tālr. 22721881.

Padomju laika **TRAUKUS**. Tālr. 26277335.

Vecos krievu **FOTOOBJEKTĪVUS**. Tālr. 26222564.

Iepērk **ĀBOLUS**. Nodrošinām ar transportu. Tālr. 28165191.

VAJADŽĪGI

SIA **BALTU Forest Group** (42103080727) aicina darbā koklāukuma **PĀR-VALDNIĒKU** Skrundā. Darba alga: 1000 – 2000 EUR neto. Pieteikties pa tālr. 20209424 vai info@baltukoks.lv.

SIA **Balza** (41203014061) – **STRĀD-NIEKI** kokapstrādē un **ELEKTRIKS** kokapstrādē. Samaksa: no 4 līdz 5 eiro stundā. Tālr. 29235649.

Koka māju ražotājs SIA Kurland Hus (42103078417) AICINA PASTĀVĪGĀ DARBĀ Aizputes ražotnē:

- ◆ namdari,
- ◆ namdara mācekli,
- ◆ galdnieku.

Nodrošinām ar labiem darba apstākļiem, ir sociālās garantijas, dzīvesvieta pēc nepieciešamības. Darba atalgojums: no 900 līdz 2000 EUR mēnesī.

Pretendentiem CV lūdzam sūtīt e-pastā: kurlandhus@inbox.lv. Tālr. 29455712.

LĪDZJŪTĪBAS

*Es jau zinu – tu man būsi vienmēr.
Arī pēc saulrieta sildīsi,
Baltiem ābeļziediem katru pavasari
ziedēsi,
Arī no mūžības takas mīlēsi.
Bet tik un tā – sirds izlīst pelēkās
skumju smilgās
Un kā balts eņģelis baltās debesīs
raud.*

/D.Kalinka./
Visdziļākā līdzjūtība Ingai Losānei,
vīru ARNI mūžībā pavadot.
Kuldīgas slimnīca

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.*
/Ā.Elksne./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
tuviniekiem, ARNI LOSĀNU mūžībā
pavadot.

VAS Latvijas autoceļu uzturētājs
Kuldīgas nodaļa

*Zeme, tev šodien
Viens ceļinieks vairāk.*

/O.Vācietis./
Skumstam kopā ar ģimeni, draugiem,
kolēģiem, ARNI LOSĀNU mūžībā
pavadot.

LVC Saldus nodaļa

Un kaut kur maldās jautājums –
kādēļ gan?
Inga un Anna, klusi skumstot, izsa-
kām visdziļāko līdzjūtību.
Zaiga, Līga, Kārlis

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujīņa./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuvi-
niekiem, ARNI LOSĀNU mūžībā
aizvadot.

Līvija, Juris, Andris, Benita, Tamāra

*Visa dzīve ir kāpšana kalnā,
kura virsotni mēs nepazīstam,
jo tie, kas reiz to sasnieguši,
neatgriežas.*

/Z.Mauriņa./
Izsakām līdzjūtību pieredzējušiem,
ARNI mūžībā aizvadot.

Iveta, Madara, Dagmāra, Jānis

*Tuvs cilvēks var nolīst kā lietus,
Atnākt kā sniegs, būt kā migla vai
eņģelis balts,
Kas vienmēr pār tevi stāv
Un piedalās dvēseles sarunās
tavās...*

/M.Sviķe./
Esam kopā ar jums, Inga un Anna,
jūsu lielajās bēdās, vīru un tēti pēdējā
gaitā pavadot.

Kuldīgas slimnīcas dzemdību un
ginekoloģijas nodaļu kolēģi

*Prāts negrib noticēt,
Sirds nesaprot,
Kam pēkšņi apdzisusi
Tava diena.*

/K.Apškrūma./
Inguc, esam kopā ar tevi un tavu ģi-
meni lielajās bēdās, vīru un tēti ARNI
LOSĀNU pēkšņi zaudējot.
Krūmu ielas kaimiņi

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujīņa./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ingai,
Annai, Mikum un visiem pieredzējušiem.
Domās būs kopā ar jums, manu
klasesbiedru un mūsu ģimenes draugu
ARNI LOSĀNU smiltainē izvadot.

Raimonda ar ģimeni

*Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis: gaisma mirdz.
Tomēr skaistākais no visiem –
Mātes svētums, mātes sirds.*

/V.Mora./
Visdziļākā līdzjūtība mūsu kolēģim
Alvim skumjajā dzīves brīdī.

Kuldīgas 2. vidusskolas kolektīvs

*Rudentiņš ir ienācis
Visās lapās iesārtis.
Kādu laiku vēl tā būs,
Kamēr vējš tās nenopūš.
Salnas piepalīdzēt steigs,
Lapas lēni dzīvot beigs...*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
TEODORA BRŪKĻA tuviniekiem,
viņam aizsaulē aizejot.

Bijušie Teodora Brūkļa darbabiedri
Kuldīgas PMK un SIA *Celtne*

Kuldīgas novada politiski represēto
biedrības biedri cieņā noliec galvas un
domās ir kopā ar tuviniekiem, atvado-
ties no TEODORA BRŪKĻA.

*Tu arvien būsi šai pusē,
Tai gaismā, ko atstāji mums,
Kaut arī sirds tava klusē,
Mums paliek šis mantojums.*

/Ā.Elksne./
Izsakām līdzjūtību Airai Bergholcai, tēti
mūžībā pavadot.

Kolēģi no Kuldīgas novada muzeja

*Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā –
No gaišas dienas aiziet mūžībā.*

/Ā.Elksne./
Esam kopā skumju brīdī ar Antru
Zviedri, tēti mūžībā pavadot.

Viduskurzemes pamatskolas-
attīstības centra kolektīvs

*Saņem, labā Zemes māte,
Vienu sirmu māmuli,
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.*

/T.dz./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Esterei,
vecmāmiņu smilšu kalniņā pavadot.
Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas
5.a klase un audzinātāja

*Ir aplukuši soļi,
vien paliek mīlestības gaišais stars.*

/O.Vācietis./
Visdziļākā līdzjūtība mūsu kolēģei
Līgai Lorbergai, māmiņu aizsaulē
aizvadot.

SIA *Kuldīgas komunālie
pakalpojumi* kolektīvs

*Aiz laikiem, aiz mūžības senas
Sauc nebeidzams sapņu ceļš kluss,
Un ceļā šai nebūs vairs bēdu,
Lai dvēsele dziesmu tev dzied.*

/A.Niedra./
Skumju brīdī esam kopā ar Līgu
Lorbergu, no mammas uz mūžu
atvadoties.

Kolēģes Dzintra, Linda, Līga, Dace,
Kristīne

*Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīļās rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.*

/A.Straube./
Izsakām līdzjūtību Valijai un tuvinie-
kiem, no JURA atvadoties.

Arturs, Tamāra, Ilga

*Cik gājums garš man nolemts bij,
Tik šajā saulē noiets ir.*

/Ā.Elksne./
Mūsu visdziļākā līdzjūtība Irēnai
Liepai, dzīvesbiedru mūžības ceļā
pavadot.

Bijušie kolēģi

*Paliks tavš darbīgais gājums –
Tik auglīgu mūžu neizdzēs rīti.
Caur kokiem un bērniem būs
turpinājums*

Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.
/M.Bendrupe./
Izsakām līdzjūtību Gintam, no vec-
māmiņas atvadoties.

Kuldīgas BAC NMP kolēģi

Ar mūžiem tāpat kā ar svecēm –
Deg, kamēr nenopūš vējš.
/V.Kokle-Līviņa./
Mūža miegā aizmiguši
ILGA DELILA un
IMANTS BALTMANI.
Izvadīsim sestdien, 23. oktobrī,
14.00 no Meža kapu kapličas uz
Meža kapiem.
Tuvinieki

ATRASTS

Dzintaru ielā skvēriņā zem soliņa
atrastas vieglās **AUTOMAŠĪNAS**
ATSLĒGAS. Interesēties redakcijā.
Tālr. 63324881.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Āris)

VĀRDADIENAS

No 23. līdz 30. oktobrim
 23. Daina (4466), Dainis (5390), Dainīda (17)
 24. Renāte (1960), Modrīte (186), Mudīte (986)
 25. Beāte (1203), Beatrise (804)
 26. Amanda (2898), Kaiva (118), Amanta (28)
 27. Lilita (1801), Irita (515), Ita (140)
 28. Nīna (7087), Ninona (7), Antoņina (3833), Oksana (5274)
 29. Laimonis (1036), Elvijs (801), Elva (115), Elvis (1187), Laimis (32)
 30. Nadīna (211), Ulla (150), Adīna (26)
 Populārākie: **Nīna un Dainis.**

Mamma paredzēja, ka meita ceļos

Amanda Līga Zirne, bijusī kuldīdzniece, komandas līdere uzņēmumā *Dirks Consumer Logistics Limited* Anglijā:
 – Vārdu izdomāja mamma. Viņa to izvēlējās ar tādu domu, ka tas ir internacionāls. Ja es nākotnē ceļotu, tad visiem būtu viegli atcerēties, kā mani sauc. Tā kā pašlaik dzīvoju Anglijā, man tas ir ļoti parocīgi, jo nekad divreiz nav jāatkārto, lai citi to saprastu. Man pašai vārds ļoti patīk, un citu nekad neesmu gribējusi. Ir bijušas reizes, kad mani nosauc par Samantu, bet to es ātri izlaboju. Jau bērnībā ģimene man izdomāja iesauku – Amucis. Draugi un radnieki tā mani sauc līdz pat šodienai.

JOKI

Kaķis ir vislabākais cilvēka draugs. Viņš nekad neuzdos muļķīgo jautājumu: „Kāpēc tu ēd naktīs?” Tā vietā paziņos: „Labi, ēdīsim kopā!”

.....

Galvenā problēma ar bērniem: bieži mēs viņiem nododam savus stiprākos gēnus, taču ne pašus labākos.

.....

Sludinājums:

„Ja jūs appludinājuši kaimiņi, mūsu brigāde tiks galā gan ar jūsu dzīvokli, gan jūsu kaimiņiem.”

.....

Pēterītis velk kājās gumijas zābakus. Mamma:

– Dēliņ, ārā sausums! Peļķu un dubļu nav!

– Bet es atradišu!

.....

Laulība vīrietim ir kā stingrā režīma laime.

LOGI UN DURVIS Rudens atlaides logiem **līdz 23%** Akcija līdz 31.10.2021.

- ŽALŪZIJAS
- GARĀŽU VĀRTI
- METĀLA DURVIS
- PRETINSEKTU SIETI
- PVC LOGU UN DURVJU REMONTS

Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv
 Tel. / fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

PĒRKAM
 Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsma iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsä
 Telefoni informācijai: 29150470, 67804343 www.metsaforest.com/lv

DAŽĀDI

Sertificēta būvfirma ar pieredzi veic **DAŽĀDUS BŪVDARBUS, DOKUMENTĀCIJAS NOFORMĒŠANU.** Tālrunis: 29705025.

DEMOTĀŽAS darbi, visu veidu **JUMTA** darbi, remonts. Materiālu piegāde. Tālrunis: 22451975.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsma dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tālrunis: 25731315.

Tīrām **AKAS.** Tālrunis: 26018109.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. **PĒRKAM** šķeldošanai zarus, zāģētavu atgriezumus, gatavo šķeldu, skaidu. Tālrunis: 29150380.

Visu veidu **JUMTA** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tālrunis: 28254588.

Ēku **SILTINĀŠANA** ar beramo vati, aizpildām gaisa spraugas. Tālrunis: 25624247.

SULU SPIEŠANA ar paku presi, taisām dažādus *mix* jebkurā daudzumā. Sulas ir arī nopērkamas. Padures pagasta *Strujas*. Tālrunis: 26284210.

VIKA SIA «Vika Wood»
 kokzāģētava **PĒRK** egles un priedes zāģbaļķus.

Sīkāka informācija pa tālruni 26443376.
 Papildu informācija www.vikawood.lv.

SIA «Krauzers»
PĒRK ZARUS šķeldošanai un mežā pie ceļa visu veidu **APAĻKOKUS**

Tālrunis 29246459
 realizacija@krauzers.lv

BALTU KOKS
 PĒRK MEŽUS, CIRSMAS, APĀLKOKUS

20080040 www.baltukoks.lv

KURZEMES RADIO
ir tur, kur esi Tu!

Ieva Dzene
 "Dzenies uz mājām"
 darba dienās 16:00 - 18:00

„Kurzemnieku” novembrim var abonēt: **līdz 27. oktobrim**

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā un www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro).

Laikraksta *Kurzemnieks* redakcija klientus klātienē apkalpo katru darbdienu **no 9.00 līdz 12.00.**